

ERDÉLYI LAPOK

Főszerkesztő:
DR. PAÁL ÁRPÁD

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Oradea - Nagyvárad, Str. Reg. Carol 5.**
(volt Szilágyi Dezső-ucca) — **Telefon 27 és 93.**

Előfizetési árak: Belföldön: Egész évre 1000, félévre 500, negyedévre 260, egy hóra 90 lei.
Magyarországon: Egész évre 60 P. félévre 30 P. negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér

Főmunkatárs:
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Választások 1932-ben

(—k.) A Maros mentén történt a mi nap. Az egyik magyar jelölt választási körútja rendén elment egy vegyes lakosságú községbe is programbeszédet mondani. Örömmel hallotta a falu vezetőitől, hogy valahány magyar választó csak van a községben, az mind eljött a gyűlésre. Sőt még mások is vannak: eljött a falubeli románok egy küldöttsége is és arra kéri a magyar jelöltet, mondja el nekik is a programbeszédét.

A magyar jelölt nem tett eleget a kérdésnek. Lehet, hogy rosszul tette. Ha azonban megtette volna, román részről egészen bizonyosan nagy zaj és felháborodás fogadta volna ezt a lépést.

Ezzel szemben a tiszta magyar vidékeket, elsősorban a Székelyföldet valószínűleg előzönlök a román pártok jelöltjei. Őt hat tiszta román listát is beadtak egy-egy székely megyében, nagyrészt teljesen ismeretlen, sőt ha sem hallott nevek díszelnek rajtuk.

Világos, hogy ezek a pártok nemcsak a néhány száz román szavazatért versenyeznek itt egymással. Magyar szavazatokra pályáznak. Az a mód azonban, ahogyan ezt teszik, a politikai tisztességnek, sőt mi több, magának a demokratikus gondolatnak az itten való csődjét jelenti.

Érdemes ezekkel a világraszóló módszerekkel a nyilvánosság előtt foglalkozni. Sőt szükséges is: a közállapotok megismeréséhez feltétlenül szükséges.

Az eljárás a jelöléssel kezdődik. Ezeknek az országos pártoknak a Székelyföldön nemhogy pártszervezetük volna, de

annyi párthívük sincs, amennyi a jelölések benyújtásához szükséges. Kiadják tehát ezt a műveletet albérlébe. Pénzért mindenre kapható emberek mindemitt vannak, különösen ma, ebben a nyomoruságos világban. És minden társadalomnak megvannak a maga notórius esestjei is, akik jó haszonért vállalkoznak idegen érdekek szolgálatára. Régen muszkavezetőknek hívták a magyarok között ezeket. Ma ez az aljas emberfajta a Székelyföldön jelölések elintézésével foglalkozik. A két foglalkozás eléggé rokon is: mind a kettő utat mutat a harcbanálló nemzet hátába. Régen osztrák zsold, kintetés és állás volt ennek a hitvány szolgálatnak a díja. Ma 20—30.000 lej az az általános díj, amennyiért jelölőket szállítanak ezek az emberek — bármiféle listához. Faluvégi cigányokból, kiszabadult börtöntöltelékéből, zülött falusöpredékből kerül ki a pénzük. Negyvenötven lej egy-egy aláírás ára. A többi: a vállalkozó haszna. Elég jó üzlet tehát s a sok választás mellett állandó foglalkozássá kezd válni. Tudnak errefelé ebben a gyászos mesterségben olyan vállalkozókat is, akik több országos pártnak a jelölését is elintézte ezen az alapon.

A második lépés a plakát. Sehol román kerületekben annyi papirost választási célokra el nem használnak, mint ezek az országos pártok a Székelyföldön. Ugyanazok a pártok és emberek, akik „Árpád nyelve” és „ázsiai idioma” elnevezéssel akarják csufolni a magyar nyelvet, nekünk ugyan nem csufság, hanem büsz-

keség úgy az Árpád neve, mint azázsiai eredet! — ugyanezek a csufolódn akarók választások idején csak a kicsufolt nyelvet használják a székelyföldi plakátokon. E nyelvhasználat ellen felfordulnak a hivatalokban, ha az egyszerű ember azzal akarja elmondani a maga igazságait; ugyane nyelvhasználat jogának a követelését is a sajtóban és politikában éktelen zajjal szokták fogadni — választások idején azonban a nyelvünk ellen türelmetlenkedők ugyanezen a nyelven szólnak az egyszerű emberekhez. Csakhogy nem az egyszerű emberek igazságával, hanem hazugságokkal és rágalmazva.

Diszpéldánya az így tobzódó műfajnak most is az a „kiáltvány”, amellyel a kormánypárti lista Csikmegyében szól „hazafias üdvözlettel” a székely néphez. A gyulafehérvári gyűléseknek ezek az emberei leirták és kinyomatták azt a mondatot, hogy a Magyar Párt urai darabolják fel az ezeréves Magyarországot...! S hozzá teszik: ők nem félnek a csendőrszuronyoktól! A székely áthöngészi a hosszú, nagybetűs írást a háza falán, megcsóválja a fejét és köpik egyet. A felvilágosítás munkáját, ha egyáltalán szükség van rá, semmi sem szolgálta hatásosabban, mint épen ez a falragasz.

Aztán jön a kortesut. Népgyűlésekhez az ilyen „jelöltek” nem igen kapnak közönséget. Máskor sem, amikor nincs olyan munkaidő, mint az idén. Ezek az emberek nem is nagyon próbálják meg a nép összegyűjtését. Az ilyesmi visszafelé is elsülhet. Megkezdődik tehát a kicsiny érdekek láthatatlan szálainak a ráncigálása: személyeknek szóló hazug ígéretek,

ARATÁS

**A természet imádkozni kezdett,
Vetett magára millió keresztet.
Megszakadt az ért gabona szára,
Fáradt feje készül a halálra.
Kaszapengés, bogár zümmögése
Egybeforrva száll fel a kék égre,
Madárének — aratók dalával,
Pöre testek nehéz illatával.**

**A természet óriási templom,
A szöszéken marokszedő hajlong.
Szentelt vizet: veritéket szórva,
A sok roskadt kalász-koporsóra
Amelyben ott alszik még a kenyér.
De a templom ünnepi csendjét
Megbolygatta a cséplési lárma:
A feltámadásnak harsonája.**

„Krisztust... kenyeret!”

(Elekes Boldizsár könyvéhez)

Budapest, július hó.

Velőkgig ható kiáltás ez a könyv, mely kimondatlanul is sikongva hangzik fel a szennyes nyomortanyák odúiban! Sohasem felejttem el azt a rongyos, piszkos, kiéhezett, karikás-szemű, ijesztő tömeget, melyet szétszívároggni láttam a Kiserdő sertésóljaiból. Megdöbbenve gondolok arra, hogy mi lenne, ha egyszer végighömpölyögne az egész fővárosi banlió — több mint 62 ezer család — minden szennyével, undokságával Budapest pazar utcáin?

Akadát végre egy író, aki felvonultatta ezt a lélekzetelállító menetet: Elekes Boldizsár. Újságírói rutinjának teljes latbavetésével 254 oldalnyi terjedelmében, számos fénykép illusztrációval gazdagított könyvet írt a magyar főváros nyomoráról és hitéről. Mint valami lavina zúdul az olvasóra az a megrázó fürtelem. Minden sora a lelkünkbe szúr. A döbbenetes nyomort oly reális színekkel ecseteli, hogy meggyőződésem szerint sok naivabb olvasója fantasztikus nyomor-regénynek fogja tartani. Azonban akik láttuk a kacsabelen rágcsáló éhezől s a hat gyermekét egy ágyban ruha nélkül henteregni egész télen át, azok bizonyíthatjuk, hogy minden szava igazság, félelmetes valóság.

A könyv első felében, ahol nyomorról ír, valami dohos, bűzhödő levegő terjeng. Az író éles szemén s érző szívéen át mintegy közvetlen intuícióval érezzük meg magát az utolsó életszintet, ahová ember még egyáltalán sülyedhet s amelyen túl már talán csak a beszéd elfelejtése van. Felvonul a hosszú processióban az egész külváros... nem, ezt nem lehet leírni, ezt látni kell! Látni azokat a kiéhezett alakokat, amint rongyosan, piszkosan végignyulnak a förtelmes „ágyon” s bámulnak putrijuk repedezett falára. Látni kell azt az édesanyát, akit két szék közé tett kocsideszkára ravataloznak fel s hallani azt a vad káromkodást, mely átkozódva zúdul minden „úr” fejére. Kevés, ha azt mondom, hogy az orosz regények nyomor-alakjai kelnek itt életre, itt az ókor pária sorsa elevenedik fel a maga teljes brutalitásában.

És Elekes mesteri kézzel pergeti a filmet... Dühöngő, Kiserdő, Zita-telep, Bihari-út, Augusztá-telep, Kőbánya, Angyalföld, Vízafogó, Tabán, Lágymányos... és még sok-sok szemétdomb a magyar fővárosból kispert emberekből fölhányva. Ijesztően sokan vannak: Budapest összlakosságából minden negyedik család nyomorgó. Egyetlen szerencséje annak a sok zsúrozó, bározó, léha szellemi nyomoréknak, hogy ez a tömeg még szervezetlen, különben egy mosolygós tavaszi reggelen árvíz-ként öntené el a főváros uccáit s akkor... talán győznénk, mert vannak gépfegyvereink.

Sárközi Gerő

régen huzódó legelő- s erdő ügyek gyors elintézésével való hitegetés, időközi tagságokkal való kecségetés s főként a hitvány fenyegetéseknek ezerféle változata. Autók imbolyognak az éjszakában. Valóságos kísértetjárás. Torz firtorok és gúnyos vigyorgás tekintetnek ki ablakukon a komoly székely arcokba...

Végül elkövetkezik a szavazás napja. Sok ilyen napot láttunk már az utóbbi években. A Székelyföldön ezeknek a napoknak külön arculatja szokott lenni.

Csendőrkordonok mindenütt, egyik faluból a másikba szökös szavazók, sápadt jegyzői arcok az irodák ablakában, ahonnan egyre izgatottabban hallatszik ki az uccára a telefon, riadtan összeverődő embercsoportok, durva szidalmak s hetyke hatósági szavak...

Ugy mondják, hogy tiszta választások lesznek. Meglátjuk. Ami azonban eddig történt, átkozottul hasonlít a régiekhez. A világszerte hírhedt székelyföldi választásokhoz.

Fényesen sikerült a kolozsvári Katolikus Kör Liliom-ünnepélye

— Általános érdeklődés vette körül az Erdélyi Lapok sátorát —

Kolozsvárról jelentik: Igen szép és emlékeztető ünnepség zajlott le vasárnap délután a kolozsvári katolikus főgimnázium udvarán. A Katolikus Kör általános érdeklődéssel várt Liliom-ünnepélyére gyűltek egybe az emberek, hogy vídám szórakozások közepette feledjék a mindennapok gondjait. Valóban igaz volt, amit az ünnepség rendezője ígért: a mulatság csakugyan a régi, szép, békebeli mulatságok hangulatát varázsolta vissza közénk.

A Katolikus Kör vezetősége a többi kolozsvári katolikus alakulatokkal karöltve hetek óta fáradozott, hogy rendkívüli színvonalra emeljék a mulatságot s ez sikerült is. Az ünnepség tiszta jóvedelmét az iparoscserekeszek és árvasorsú iparostanulók segélyezésére fordítja a rendezőség.

Az ezernyi apró lobogóval, lámpákkal és virágokkal gazdagon díszített hatalmas udvar zsufolásig megtelt közönséggel. A felállított sátrak, melyek nagy ötletességgel összeállított különféle szórakozásokkal szolgálták a közönségnek, általános tetszést arattak. Este tíz óra körül kezdődött meg a csinosan összeállított műsor, melynek keretében Mátray Aranka szép énekszámokkal gyönyörködtette a hallgatóságot, Mátray Ibolyka zongorakíséretével. Demeter Balázs és Nemes Károly humoros magánszámokkal, Guncser Nándor pedig ötletes karrikaturákkal arattak meleg sikert. Műsor után vacsora és tánc

következett. A fiatalság a reggeli órákig kitűnően mulatott.

Külön meg kell emlékeznünk arról a nagyon őszinte, szeretettől áradó magartásról, melyet a nagyszámu közönség az Erdélyi Lapok díszes propagandasátorával tanusított. A kolozsvári katolikus

Véres polgárháború dult vasárnap Németországban a hitleristák és kommunisták közt

Berlinből jelentik: Hindenburg városában robogó teherautóról revolverlövéseket adtak négy fiatalemberre, akik közül egyik súlyos tüdőlövést, másik pedig haslövést kapott. szemtanuk szerint a lövöldözők egyenruhás nemzeti szocialisták voltak.

A rendőrség letartóztatta az autósokat, akiknél olyan révolvereket találtak, amelyekből nemrég adtak lövéseket. — Duisburg-Hambornban is vérengzés volt: nemzeti szocialisták fölvonulást tartottak, de ellenfeleik megtámadták őket és a házak tetéről is tüzeltek rájuk.

Marxlohn városnegyedben ugyanis a rendőrségre lövöldöztek, miközben három személy életveszélyesen megsebesült. Kettő az éj folyamán meg is halt. A neumühli városnegyedben kommunisták és nemzeti szocialisták lövöldöztek egymásra és négyen halálosan

magyar közönség anyagi és lelki magartásával tanubizonyosságot tett arról, hogy lelkileg teljesen összeforrott az Erdélyi Lapokkal s annak szellemét, szándékait teljesen magáévá tette. Az Erdélyi Lapok neve visszhangzott a falak öles plakátjairól s az esti órákban senkit sem lehetett látni az Erdélyi Lapok példányai nélkül. Lapunk virágos, szép sátorában dr. Sulyok Istvánné és Dsida Aladárné teljesítettek lelkes szolgálatot.

Végül nem hagyhatjuk szó nélkül azokat sem, akiknek oroszlanrészük volt a reggelig tartó, nemes hangulatu ünnepély megrendezésében s akik semmi fáradságtól, áldozattól sem riadtak vissza a siker érdekében. A többszáz tagu rendező bizottság tagjai közül különösen Leitersdorfer Sándor elnök és neje, Mátray Géza és neje, Porsche Ferenc és neje, Török Árpád, Kiss Endre, Platsintár Lukácsné, Kapcsa Imréné, Török Ferencné és leánya, Török Irénke neveit kell külön feljegyeznünk, mint akik hosszú időn keresztül lelkesen munkálkodtak az estély sikerén.

megsebesültek. Vasárnap reggel Hochfeldben volt olyan verekedés nemzeti szocialisták és kommunisták között, hogy négy hitleristát súlyos sérüléssel kórházba kellett szállítani.

Bittenbinder József
Utóda

Czermák
Károly

faszob-
rész oltárépítő váll-
lata

Timisoara-Temesvár
III. Str. Romulus 61.

Aki tömegek fogvicsorgató, visszafojtott dühét látni akarja, menjen ki a nyomortelepekre. Hányszor hallani ilyeneket: *Irja meg, hogy nemsokára fogunk itt döglődni, hogy segítsenek rajtunk, de mindjárt, mert baj lesz!* A nekidühödött elkeseredés egyre nő a polgári társadalom iránt, csak a hivatása magaslatán álló rendőrgárdánk állja még az erős kordont. De tarthat-e ez így sokáig?

A felelősség érzete azonban akkor mar bele legfájdalmasabban a lelkünkbe, midőn az egyik angyalföldi nyomorgótól ezeket halljuk: *„Ez hiányzott, uram, minálunk... a szeretet! Ha tudnák, hogy mennyire vágyódik a szegényember arra, hogy valaki szeretettel felkarolja a sorsát. Uram, én 17 keserves esztendőn át a szociáldemokratáknál tag voltam. Ma azonban ezt mondom: jöjjön ezután akár baptista, akár vörös, akár mormon, akár keresztény, akár bolsevista, akárki, ha még azzal is, hogy áruljam el a hazámat, a mellé fogok állni, aki először segít mi rajtunk.* Segíteni csak Ön segíthet és most már csak azt szeretném tudni, hogy hová tetszik tartozni? Azért kérdem, mert nem egyedül gondolkodom így, hanem sokan, nem is sejtj uraságod, hogy milyen nagy tömeg, olyanok is, akik még benn vannak a pártban, de nincsenek megelégedve és várják azt az embert, aki velük együtt érez”.

Megdöbbenünk s ijedten eszmélünk rá, hogy százezreknek nemcsak vallási aposztáziája, hanem forradalomba kergetése is a mi kezünkbe van letéve! A perifériák „massa dammata”-ja tőlünk vár már csipetnyi megértést,

szerepetet és alamizsnát. Várja, hogy ki jön el hozzá s ha jön a baptista, azzá lesz, ha jön a kommunista azzá lesz s ha jönnénk mi, — kereszténnyé lenne. Tömegeket tehetnének fanatikusan katolikusokká, mert ezek az emberek végtelenül hálásak s csak a nyomor ölte ki lelkükből Isten képét. Új hittérítés előtt állunk, szinte a népvándorlás kora elevenedik meg. Ehes hordák várják a fővárosok környékén, hogy új Gellértek, Adalbertek és Szent István-lelkű világiak menjenek közéjük Krisztust és kenyeret osztogattani. A perifériáknak ez a megérző, álmatlan éjszakákat teremtő könyörgése sir ki Elekes könyvének minden sorából. Könyvetfacsaró nyomorrajzai hivatva vannak új életet süríteni egy egész társadalomba. Csak jusson is el a hangja mindenüvé és hallgassák is meg eredményesen.

Eddig a nagy pergőfilm első felvonása. Most új képek következnek. Felvonulnak a nyomortanyák katolikus hősei: elsősorban papok, de világiak is szép számban. Bemutatja Elekes, hogy mily emberfeletti nekirugaszkodással furta bele magát az a katolikus pap a nyomortanyák óljai közé, csak hogy megközelítse az ott dobogó szíveket. Néma meglepetésünkből ujjongásba törünk ki: hát nekünk is vannak hőseink! Nem kell P. Lhande könyvét olvasnunk, hogy a legmodernebb pasztoráció csodáit megbámuljuk, elég, ha kimegyünk Angyalföldre, Zuglóba, Hermina-utra, Kelenföldre... s a többi kültelki plébániákra, szükségképpel azokhoz, amelyeket mind itt nem sorolhatok fel, s kalasplevéve fogunk megállni

„csuhába” bujtatott, igénytelen, sokszor barakban lakó emberek előtt, akik kényelmet, csendes, gesztenyefás plébániák nyugalmát odahagyva eljöttek ide, hogy leköpjék őket (megtörtént!) s hogy Krisztust és kenyeret osszanak a népnek. Istállót alakítanak át kápolnává, mélyen meggörbülve bebujnak a putrikba s a dögletes levegőben órákig beszélgetnek... míg hónapok, évek múlva körmenet indul az oduk mellől a gyárkémények tövében s egy-egy pap szaladgál a sor elejétől a végéig, rendelkezik, éneket vezet, mosolyog. Ez az ő történetük.

Valamennyi plébánia történetét megismerjük e könyvből. Büszkéek vagyunk rájuk. Egyik sem marad el a párisi Clichy, Puteaux vagy Bobigny mögött s a mi magyar plébánosaink is felérnek egy Canet vagy Osty abbéval, sőt! Most látjuk csak, hogy nekünk is vannak Sonnenscheinjaink. A magyar katolicizmus szociális érzékének és eddig kifejtett lendületes munkájának valóságos apológiája a „Krisztust... kenyeret!” könyv. Büszke öntudattal mutathatunk kültelki papjainkra, mint akikben testet öltött az Egyház szociális szelleme.

Elekes Boldizsárnak pedig csak köszönhetjük, hogy megrázó erejű könyvét beledobta a magyar társadalom forgatagába, reméljük, eléri célját s valami nagy közadakozásban vagy megmozdulásban megtermi gyümölcsét.

Nagy Tőhötöm S. J.

A könyv, mely eseményszámba megy, megrendelhető az Erdélyi Lapok könyvosztályánál. Ára a pénz előzetes beküldése esetén 125 lej, utánvéttel 135.

Választási mozgalmak Erdélyben

Dr Gyöngyössy István: „Magyar burzsoázia csak volt — egyformán szegények vagyunk...”

— A Magyar Párt nagy propagandagyűlése Nagyváradon —

A Magyar Párt nagy propaganda gyűlést tartott vasárnap délelőtt a Kath. Kőr nagytermében. Dr Thury Kálmán, a városi tagozat jelenlegi elnöke nyitotta meg a gyűlést és felemelő beszédben összetartásra, egységre buzdítva a magyarságot. Egyben találó színekkel ecsetelte a magyarság mai helyzetét. Ezután programszerűen ment tovább a gyűlés egészen addig, míg néhány ifjumszónak megmondhatatlan közbekialtással nem próbálta megzavarni. Méltóságjeljesen fogadták a közbeszólást, amelyre aztán dr Gyöngyössy István szenátorjelölt reflektált frappánsan. Mivel a közbeszóló a burzsoázia abcugolásával próbált kifejezést adni saját hangulatának, dr Gyöngyössy István egyenesen erre a mondatra reflektálva kezdte meg beszédét:

— Magyar burzsoázia csak volt, — mondotta dr Gyöngyössy — *ma egyformán szegények vagyunk, mert a tizenkét esztendő kisbességi sors alatt minden törvény, minden adórendelet arra irányul, hogy tönkretegyen minket. A magyar munkás, kisiparos, kereskedő egyformán koldus. A nyugdíjas tengődik és csak akkor lehetünk erősek, ha az ország az összes magyarságban is erős.*

Kilenc listát tettek le a pártok Udvarhelymegyében

Székeljudvarhely. (Saját tud.) A megyében 9 lista küzd a mandátumokért, még pedig: 1. Nemzeti parasztpárt, listavezető: dr Solom Virgil. 2. Goga-féle agrárpárt, listavezető: Hodos Sándor. 3. Stere-féle demokrátpárt, vagy a kamatellenes liga, listavezető: dr Tudor D. Jonescu. 4. Magyar Párt, listavezető: gróf Bethlen György. 5. Lupu parasztpártja, listavezető: V. H. Sardici. 6. Duka-féle liberális párt, listavezető: dr Pordea Augustin. 7. Zsidópárt, listavezető: dr Kálmán József. 8. Bratianu-féle liberális párt, listavezető: Constantinescu Joan. 9. Averescu néppártja, Jon G. Stoian listavezetővel.

Megjegyzendő, hogy a kilenc párt közül csak a Magyar Pártnak és a kormánynak van esélye mandátum eléréséhez, a többi pártok csak a százalékos kiverkedésért indulhatnak. Ez a két párt mindennap megbeszéli a propaganda útjait a megye községeiben.

A kormány listáján indulnak a Magyar Gazdasági Szövetség jelöltjei is, a kormány-nyal kötött paktum értelmében, melynek jelöltjei a megyében: dr Réty Imre, dr Györfy Béla orvos, Vajda Antal képviselőjelöltök és Ugron Ákos, Mátis András szántorjelöltök.

A legteljesebb rendben zajlott le a gyergyói nagygyűlés

Gyergyószentmiklós. (Saját tud.) A Magyar Párt csikmegyei jelöltjei még szombaton este elutaztak Gyergyószentmiklóstra, hogy az ottani illetékes körökkel megtárgyalják a másnapi népgyűlés megrendezését. Vasárnap délelőtt a gyergyói községeket látogatták meg. Mindenütt, a templomba gyülekező nép előtt vázolták nagy vonalakban a Magyar Párt céljait. A hangulat a legkielégítőbb. A magyar jelöltek megjelenése varázserővel hatott és oszlatott el minden kétséget a megingott kevés számú választó lelkében.

A teljes létszámban megjelent jelöltek szembeszálltak minden konkolyhíntő állítással. Kimutatták az ellenpártok ígéreteinek tarthatatlanságát és izekre szedtek szót minden elhintett maszlagoló állítást.

Délután 3 órakor kezdődött a nagygyűlés zsufolt ház előtt. A gyergyói tömegek figyelemzeten felvonultak és sokan be sem fértek a terembe. Jelöltjeink: dr Pál Gábor, Szabó Béni, dr Sulyok István, dr Gyárfás Elemér és dr Pitner Árpád, hatalmas éljenek között mondják el beszédeiket, amelyeket mindjárt nyomtatásban is szétosztanak.

Hire sincs a Gyergyóval kapcsolatosan em-

legetett bizalmatlanságnak. Jobban ragaszkodik, mint valaha a gyergyói székelység kipróbált vezetőihez és látszólagos közönye öntudatosságának tulajdonítható. Nem ordít, kiabál, nem korteskedik, hanem dolgozik, mint ha választások sem volnának és csöndben, az idők komolyságához mérten várja a pillanatot, amikor a szavazófülkében egyedül magyar lelkiismeretére hallgatva, leszavazhat a Magyar Párt jelöltjeire.

A Gazdasági Szövetség az Olt mentén és Kászonban mondott vasárnap beszédekét. Több helyen a választási igazolványok kivételét éppen akkorra dobolták, amikor a kormánnyal együtt menő jelölt beszédjét is tartotta. Bizonyára azért, hogy az a látszata le-

Magyarok kötelessége!

Vigyázat! Sokan tévedésben vannak a választások körülményeinek módozatai felől

Kolozsvárról jelentik: Az Országos Magyar Párt központi vezetősége azt tapasztalta, hogy igen sokan vannak, akik elhanyagolják vagy elfoglaltságaik miatt későbbre halasztják választói igazolványaik kiváltását. Tekintettel arra, hogy a választásokig

már csak öt nap van hátra,

arra figyelmezteti a magyar választó polgárokat, hogy a választói igazolványokat kiváltani

minden erdélyi magyar választónak kötelessége!

Sokan avval a gondolattal hártják el maguktól a választói igazolványok kiváltásának kötelességét, hogy a Párt győzelme és a magyar ügy diadala ugy sem órajta mulik, s egy szavazattal több, vagy kevesebb: nem számít.

Tévedés! A magyar érdekek győzelmé, az erdélyi magyarság jobb, igazabb, szebb jövője mindenképp függ, mert sokszor egyetlen szavazaton százszázalékos sorsa mulik! Az Országos Magyar Párt központi vezetősége, amikor ismételt felszólítja és magyar testvéri szeretettel kéri a választó polgárokat, hogy ne hanyagolják, ne mulasszák el a választói igazolvá-

nyon kiváltását, szilárd meggyőződéssel bízik a sokat szenvedett erdélyi magyarság politikai tudatában.

Az Országos Magyar Párt — ugyan csak tapasztalatai alapján — ismételt arra is figyelmezteti a választókat, hogy sokan tévedésben vannak a választások módozatait illetően és azt hiszik, hogy az újfajta személyazonossági igazolványokkal, melyekhez választói igazolványt is csatoltak annak idején a hatóságok, szavazni is lehet. Ez tévedés! Éppen azért, mert az újfajta személyazonossági bizonyítványok kiváltása igen lassan ment annak idején s még ma is csak a polgárok husz százalékának vannak birtokában, azokkal szavazni senkinek sem lehet, hanem minden választópolgárnak

külön választói igazolványt kell kiváltania!

Ezeket a választói igazolványokat megálapított rendben mindennap ki lehet váltani. A községekbe külön kikézbizított az igazolványokat s a magyar választópolgárok a községházán vehetik át azokat. Pillanatig sem szabad késlekednie senkinek!

Már csak öt nap van hátra a választásokig!

Oanea szenátorjelöltet megverték, vízbedobták és végül letartóztatták felségsértés miatt

Kolozsvár. Saját tud. Oanea Laurentiu, volt liberális szenátor, bukaresti ügyvéd — egyben a Státus leghangosabb ellensége, — jelenleg a liberális párt Besztercenászdömegei listavezetője, kortesutja alkalmával több községben találkozott a vezetőpolgárok ellenszével. Két községből kikergették, a harmadikban egyik helyen vízbedobták és megverték. Mindezeknek oka pedig az volt, hogy kortesbeszédében nem csak a korméányt, hanem az uralkodót is támadta. Tekintettel arra, hogy felségsértési ügyekben mindig az az ügyesség dönt, amelynek körzetében a felségsértés történt, — így ebben a dologban a kolozsvári ügyészség illetékes.

Kolozsvárt Pastia vizsgálóbíró el előtt négy nappal bevezette a nyomozást Oanea felségsértési ügyében. Elutazott azokra a helyekre, ahol a képviselőjelölt kortesbeszédet tartott és a felvett jegyzőkönyvek alapján szombaton a besztercenászdömegei ügyészség elfogta. Kolozsvárra szállították, ahol Pastia vizsgálóbíró két órai kihallgatás után letartóztatta.

Oanea a felindulástól megtántorodva, rend-

kívüli izgalommal vette tudomásul a letartóztatási végzést, amelyben ő az egész liberális-párt sérelmét látja. A folyosón a kolozsvári liberális párt összes vezetői jelen voltak, izgatottan várták a kihallgatás eredményét.

A vizsgálóbíró munkatársunknak kijelentette, hogy a felségsértésnek egyik része politikai természetű és Jorga és Vajda-kormányok munkálkodásáért egyenesen az uralkodó személyét tette felelőssé és őt kárhoztatja az ország mai helyzetéért.

A felségsértés másik csoportja szoros kapcsolatban van a liberálisokkal azzal a régebben kiadott brosúrájával, amelyben Károly királyt támadták, még mint trónörökösöt és beleavatkoztak magánügyeibe.

A kolozsvári törvényszék vádpanácsa hétfőn megerősítette a vizsgálóbíró letartóztatási végzését. Tizenegy liberális ügyvéd védte Oaneát, akik azt hangoztatták, hogy ezeket a felségsértési vádakot a nemzeti parasztpárt koholta ki Oanea ellen, amelynél nemcsak a párt, hanem maga Vajda miniszterelnök is nagy szerepet játszott.

Nagy lelkesedés és magyar öntudat jegyében folyt le a bányási magyar párttagozat intézőbizottságának évi gyűlése

Temesvár. (Saját tud.) Mindvégig igaz lelkesedéssel, a magyarság ügyéért való tetterés buzgósággal és a magyar öntudat jegyében folytatta le a Magyar Párt bányási tagozatának intézőbizottsága évi gyűlését. Ambrózy Andor báró tagozati elnök megnyitó szavai után dr. Páll György főtitkár jelentése, majd a többi jelentés következett, amelyeket egyhanguan tudomásul vettek.

Küzelemben acélosodik az erő

A főtitkári jelentés az elmúlt esztendő küzelemben, fájdalmas harcok időszakának nevezte. Fájdalmasok voltak azért, mert legnagyobb részüket olyanokkal kellett megvívni, akik a közelmúltban még ebbe a táborba tartozóknak vallották magukat, de azóta elhagyták a Magyar Párt zászlaját. A bukaresti gründerben megindult Magyar Gazdasági Szövetség elnevezésű magyar pártellenes akció sértett hiúságból kifolyólag a Bányásban is támogatásra talált, de ma már — így szól a jelentés — nyugodt lélekkel jelenthetjük az intézőbizottságnak, hogy ezt az akciót Temesváron talán letörtük, lehetetlenné tettük. Egyetlen község csatlakozott hozzájuk ideig-óráig. Ujmosnica, azonban képviselőjelöltjeink legutóbbi kiszállásának a hatása alatt nagyon valószínű, hogy ez a község is még a hét folyamán vissza fog térni a Magyar Párt kebelébe. Legutóbb is, Otelek községben, alig néhány ember lézengett a gazdasági szövetség alakuló gyűlésén. És ugyanakkor, amidőn belső frontunkon a Brebera-Pogány-féle Gazdasági Szövetség, meg a kommunista propaganda adtak munkát, a Jorga-Argetoianu-kormány iparkodott megnehezíteni működésünket — mondja tovább a jelentés. Ha valamely külleleki tagozatunk választmányi ülésre akart összejönni, belügyminiszteri engedély megszerzésére voltunk kötelezve. Működő-előadásainkat megnehezítették, mert az engedély megadását kolozsvári és bukaresti fórumokhoz költötték. A konverzióról szóló felvilágosító előadásaink sorozatát egy idő múlva betiltották. Az ujszentesi csendőrmester a főtitkár egyik beszéde miatt feljelentette, a mehalai rendőrkormányzó a főtitkár által ígért feljelentést, a moravicai csendőrség szemléleírás felvételre és fényképfeladásra kötelezte dézsánfalvai tagozatunk vezetőit, a bánlaki csendőrmester és a dettai törzsrőmester önhatalmúan betiltották partosi gazdakörünkben a rádió használatát. A lippai főszolgabíró vonakodott engedélyt adni a szabályszerűen megalakult fibisi gazdakör megnyitásához. A sziguranca kiküldöttjei újra vendégeink lettek városi gyűléseinken. Mindez annak a brutális rendőrszellemnek a megnyilvánulása, amely a bukott Jorga-Argetoianu-kormányt jellemezte.

A Magyar Ház: a romániai magyarság büszkesége

Majdnem minden párttag anyagi helyzete katasztrófálisan megrosszabbodott. A pártnak egyre több és több hivatalnok és munkástagja válik munkanélkülivé, az ifjusági tagozat háromszáz tagjából, vagy kétszázharminc munkanélküli. Nyugdíjasaink valóságosan sirnak az éhségtől s a még állami üzemekben dolgozó munkásaink, például a vasúti műhelymunkások, egy új fenyegető rém fojtogató kezét érzik: nyelvvizsgálva akarják megtizedelni ismét a még dolgozó kisebbségi munkásokat, hogy helyükbe protekciós nemzetiségűeket ültessenek. A falusi lakosságnál — mondja a jelentés — a sok baj mellett egy legalább látszólag momentán kedvező dolgot lehet feljegyezni: hogy a mezőgazdasági adósságok konverziója jó hatással van földművelő magyarjainkra s a helyzetük javulása, a fenyegető perlelésektől, végrehajtásoktól való megmenekülés a pártra nézve is előnyös mert nagy tömegeket von el a kommunista propa-

ganda hatásai elől. A siralmas gazdasági helyzet egyik részese a bányási magyarság büszke alkotása, a Magyar Ház is: az erre felvett nagy jelzőlogócsón kamatainak pontos fizetése sem volt teljesíthető. Am ez a ház — amelynek nagytermében az intézőbizottság gyűlése is lefolyik — nemcsak a bányási, hanem a romániai magyarság büszkesége is lehet: a nehéz viszonyok közepette nagy alkotás, amely aránytalanul sehol az utódállamokban fel nem mutathatnak. S evvel a jelentés az alkotó munka eseményeire tér át. Jövő hónapban lesz egy éve, hogy Temesvárott megalakult az ifjusági tagozat, amely szakosztályokban nagy és komoly munkát végez. S legutóbbi nagyfontosságú lépése a faluval való kapcsolat megteremtése. Temesvár kezdeményezésére oldódott meg a színházügy Janovics társulata révén. Fontos az Agraria elnevezés alatt megalakult bányási mezőgazdák szövetségére, amely a kedvezőtlen időben is egyenértékű figyelemreméltó sikert ért el és keretet képez a jövőre nézve. Lugoson Magyar Otthon létesült, amikor is a párt a Magyar Dalárdával együttesen alkalmas helyiséget bérelt. Lugoson és Temesvárott a magyar bál újból hatalmas társadalmi eseményi jelentett. Majláthfalván a párt támogatásával magyar dalárda létesült, Sztancsófalván, Izgáron, Székesuton, Majláthfalván új gazdakörök. Több tagozat az árvizkárosultak érdekében működött közre, kiemelkedő ebben a tekintetben a nagyszentmiklósi tagozat, amely az őcsanádiakat segítette. Gyermekfelruházási akciót különösen Temesvárott a gyárvárosi és az erzsébetvárosi altagozat folytatott le, utóbbi segítségére volt a műegyetem magyar hallgatóinak is. A fibisi iskolánál sikerült a fejenkénti kétszáz lejes vizsgadíjak elengedése. A telepek ügyében sokat fáradozott a párt, bár a Jorga-kormány ebben a kérdésben teljesen kedvezőtlen álláspontot foglalt el. Sikerült Sztancsófalva és Rékás javára könnyítéseket elérni, az ötvösdiék részére a visszaváltás során az esedékes részlet elhalasztása és tizenhat igazfalvai család számára, akiket teljesen kinulláztak, egyenként öt hold biztosítása. A telepek ezen ügyeiben Kriván Gyula dr. fáradozott legtovább. Napirenden tartotta a párt a nyugdíjasok ügyét. Aradi és biharmegyeieknek segítségére volt, például amikor a revíziós bizottság előtt volt ügyük, e tekintetben különösen a dr. Aczél-Raskó-Risztics iroda működött közre. A legutóbb a falvakon végig megejtették a tisztújítást és felkészültek a választási küzelemben: végig a Bányában lelkes egységben sorakozik a párt minden tagja. A bányási párttagozat pedig a romániai magyarság megszervezettsége tekintetében első helyre küzdötte fel magát.

Nagy szimpátiával emlékeznek meg végül a jelentés a Katolikus Munkásegyletről, meg azon természetes szövetségekről, akiknek sorából elsősorban a temesvári polgárság említendő. A jövő munkásságát illetően a központ felé azt az álláspontot képviseli a bányási tagozat, hogy mindig erős demokratikus irány érvényesüljön és kérni fogják, hogy a bukaresti pártiroda választassék el a parlamentári csoporttól.

Testvéri hangok az eltévelyedetettokről

Több felszólalás következett, ezek során bizalmat indítványoztak a vezetőségnek, jegyzőkönyvi köszönetet Páll György dr. főtitkárnak és ismételtén kifejezték azt az óhaját, hogy az intézőbizottság évente többször hívják egybe, hogy intenzíven közreműködhesek. Többen azon nézetüknek is adtak kifejezést, hogy a pártnak a Bányásban is kellett volna önálló szenátori listát benyújtania, ha nehéz áldozatokkal is áll ez összeköttetésben. Scharf Jenő (Aurélháza) meleg szavakban méltatja a Magyar Ház R. T. megalakítását és

indítványozza, hogy a körülbelül nyolcvanezer főnyi bányási magyarság (lélekszáma) fejenként négy éven át öt vagy tíz lejjel járuljon hozzá a Magyar Ház tehermentesítéséhez. (Ez az indítvány még tárgyalás tárgyát képezi.) Skuteczky Miksa dr. többek között kijelenti, nem tudja megérteni, hogy éppen a nehéz időkben történnek egységbontó kísérletek: miért nem jönnek ide ellenzékieskedni? Az az indítványa azonban, hogy a gyűlölség megelőzésével napirendre kell térni azok felett, akik kiváltak a pártból, a jövő majd meghozza a megoldást. Ozoray Lajos dr. egy aranyhidat ajánl ebben a kérdésben.

Ungár Adolf dr. Amellyel majd fölénekemelkednek? Minden a jóindulattól függ. Csak a jóindulatuakat tudom meggyőzni. Aki vissza akar jönni, örömmel fogadjuk. De egy feltétel alatt: inaskodjék egy-két évig, bizonyítsa be, hogy megbízható és ne akarjon mindjárt elnök lenni. Az eltévelyedetett testvéreket látjuk bennük, de egyéni méltóságuk lealacsonyítását sem kívánjuk. Testvéri szóval vagyok hozzá, ütöm is, ha kell, mint a gyermeket, aki a jószóra nem hajlik, de: nem úgy, hogy elvérezzen. Vörös György a cserkészakciót méltatja, Marosi gírodai elnök hangsúlyozza, hogy a párt teljes köszönetet érdemel a telepések ügyében való fáradozásáért.

Ifj. Kálmán Béla dr. a zsidókérdést veti fel s úgy gondolja, a párt nem világosítja fel eléggé a zsidóságot, a magyar pártban való megmaradása érdekében. Olyan a zsidóság, mint a gyermek, akinek szülei válnak s nem tudja, az apához, vagy az anyához huzzon-e.

Ambrózy báró: A hasonlat nem egészen vág. A zsidóság van olyan intelligens és jól informált elem, hogy nem játszathatjuk vele a gyermek szerepét. Annyi bizonyos, hogy a Zsidó Párt megalakulásával nem nagyon éreztük a taglétszám csökkentését, mert *nem sok zsidó tagunk volt*. Bár az igaz, hogy a választásoknál ránszavaztak. A zsidóság a pártban dédelgetett kedvenc volt: nálunk is a 32 tagú elnöki tanácsban 6 zsidó foglal helyet, holott ez a szám nem áll arányban zsidó tagjaink számával. Mindamellet Kálmán dr. kivánságának szívesen eleget teszünk s az ő közreműködését is igénybe fogjuk venni.

Tisztújítások

A párttagozat vezetőségének négy évre szóló mandátuma lejárván, a tisztújítások következtek. Ambrózy Andor báró elnök visszadva megbízatását, kérte, hogy legalább az elnökválasztás titkos szavazással menjen végbe s azonnal el is hagyta a termet.

— Eljén Ambrózy elnök — zudult fel erre a terem. Baja András mehalai altagozati elnök, mint korelnök került fel most a pódiumra s a jelenlevők lelkes, egyhangú kívánságára küldöttség hozta vissza a terembe Ambrózy bárót, aki mint ujjonnan megválasztott elnök foglalta el újból a helyét. Az ügyvezető elnöki tisztet nem töltötték be, mivel azt amugy is az elnök látja el. Alelnökök Kakuk János dr., Ungár Adolf dr., Veterány Viktor dr. lettek, főpénztáros Bogma Miklós, ellenőrök Tóth Sándor, Lőrincz István; az elnöki tanács tagjai a kooptáltakkal együtt: az eddigi tagok közül: Aczél Oszkár dr., Briger József (Oravica), Gitta Béla (Detta), Gyulay János dr., Hajdu Frigyes dr., Hartner László dr. (Perjámos), Jenes Mihály (Majláthfalva), Kádár István dr. (Nagyszentmiklós), Kovács Béla dr., Kriván Gyula dr., Lázár László, Manasz Gyula (Klopódia), Rech K. Géza, Roenthal Marcell dr., Szabolcska László dr., Szappanos Gyula, G. Tóth János (Végvár), Vuchetich Endre dr.; ujak: Jakabffy Elemér dr. (Lugos), Scharf Jenő (Aurélháza), Lukács Jenő, Raskó Sándor dr., Holló Gyula, Bocsó István, Szatmáry Lajos dr. (Oravica), Koppány Rezső, Skuteczky Miksa dr.

Az intézőbizottságot a következőkkel egészítették ki: Tóth Gyula (Lugos), Ritter Károly, Szakmáry László dr., Csasznek Nándor dr., Csendes Ferenc dr., az ifjusági tagozat részéről: Péter János, Oberst Zoltán dr., Cserenyés Sándor, ifj. Baschant József, Procker György, Irsa Dániel, Bittó Antal, Székely Sándor, Wegscheider Frigyes.

Lausanne után...

Lelkes fogadtatások Londonban, Párisban és Berlinben. Új békét sürgető mondatok az egyezmény bevezetésében

A közel négy hétig tartó lausannei konferencia befejezése után a hatalmak delegációi vasárnap mind visszautaztak országaikba.

MacDonaldot a pályaudvaron Baldwin fogadta a kabinet több tagja és számos előkelőség kíséretében. Köröskörüli ezrekre menő tömeg tolongott. A megérkező miniszterelnököt a várakozók ezrei olyan lelkes ünneplésben részesítették, mint a győztes csatából hazatérő diadalmas hadvezért.

MacDonaldot láthatólag mélyen meghatotta ez a szeretetteljes fogadtatás. Röviddel megérkezése után rádió-nyilatkozatot tett. Kijelentette, nagyon örül, hogy végre újra Londonban lehet ezután a heves küzdelem után, amelyet Lausanneban a legkiválóbb államférfiakkal folytatott a legnagyobb ügyért.

A miniszterelnök kedden még beszédet mond az alsóházban a lausannei vita keretében, majd hosszabb pihenőre utazik.

Jól dolgoztunk!

Párisból jelentik: Herriot vasárnap reggel érkezett haza a kiküldött francia delegációval együtt a francia fővárosba. Ugyanezen a vonaton utazott MacDonald is az angol delegáció társaságában.

A miniszterelnököt a pályaudvaron lelkes tömeg várta. Az ünneplésből kijutott nemcsak Herriotnak, de MacDonaldnak is.

A hírlapíróknak Herriot a következő nyilatkozatot tette:

— Meg vagyok elégedve, mert jól dolgoztunk. A tárgyalások, különösen a konferencia vége felé, — igen kemények voltak, de az eredmény — mindenkit kielégít. Különösen ki kell emelnem, hogy a tanácskozások mindvégig szívélyes hangulatban folytak és a francia delegáció egymással teljes egyetértésben dolgozott.

Tapsolják Papent

Berlinből jelentik: A lausannei német delegáció, élén Papen kancellárral, vasárnap délután fél kettőkor érkezett Berlinbe. Fogadtatásukra Gayl báró belügyminiszter és a birodalmi kormány több más tagja megjelent, továbbá hatalmas tömeg is várakozott. Az érkező miniszterelnököt a közönség tapsal és „bravó” kiáltásokkal fogadta.

A Wolff-ügynökség értesülése szerint Papen kancellár csütörtökön számol be Hindenburg birodalmi elnöknek az értekezlet lefolyásáról és eredményéről.

Az egyezmény világpolitikai jelentőségű bevezetése

Korábbi jelentéseink során kiemeltük, hogy a lausannei egyezmény az ugynevezett politikai követelések kapcsolása árán jött létre. Azonban a politikai követelések fenntartása mégis megmaradt, sőt elvi jelentőséggel utalás is történik rá az egyezmény bevezetésében. Így ez a bevezetés mintegy irányt szab arra, hogy további egyezményeknek a nyitva hagyott kérdéseket még meg kell oldaniuk és pedig a békülékenység szellemében. A bevezetés tehát valamivel több a formális cifraságnál, erkölcsi jelentőségű elkötelezés van ebben is.

International

traktorok alkatrészei legolcsóbb gyári lerakata és képviselése:

TECHNIKA

Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 19.

Alkalmuk van rá, hogy ezt a világpolitikai fontosságú bevezető részt az alábbiakban szószertint fordítással adjuk. Itt következnek:

— Jelen egyezményt aláíró hatalmak Lausanneban összegyűltek, hogy a világháború problémáinak egyikét becsületes szándékkal rendezzék s elősegítsék egy új világrend kialakulását, amely népek közötti kölcsönös bizalmat, a kölcsönös engedékenységet, együttműködést és igazságosság szellemében kívánja kiépíteni és továbbfejleszteni. Az egyezményt létesítő hatalmak korántsem hiszik, hogy jelen egyezmény, mely véget vet a háborús jóvátételek rendszerének, egymagában elegendő a béke biztosítására, melyre pedig a nemzetek úgy vágyakoznak. De szilárd a reménységük, hogy már azok a belátások is melyek a jelen egyezményben megvannak, s amelyek annyi előzetes tárgyalást igényeltek, önmagukban oly jelentőségteljesek, hogy Európának és az egész világnak minden béke után vágyódó polgárának értékelnie kell azokat, abban is bíznak jelen egyezményt aláíró hatalmak, hogy ezt az egyezményt újabb egyezmények fogják követni s ilyen újabb egyezmények annál könnyebben megvalósíthatók lesznek, mert a nemzetek bizonyára elő fogják segíteni az olyan lépéseket, amelyek a tökéletes békeművet szolgálják nemcsak gazdasági, hanem politikai tekintetben is, olyan békeművet, amely vissza kell, hogy utasítson minden erőszakra és fegyverekre való támaszkodást. A jelen egyezményt aláíró hatalmak éppen ezért azon lesznek, hogy ne csak a jelenleg tennivaló kérdéseket, hanem a jövőben felmerülő

kérdéseket is abban a szellemben oldják meg, amely szellem a jelen egyezményt életre hozta.

Készülnek a világgazdasági konferenciára

Londonból jelentik. A Daily Telegraph diplomáciai levelezője szerint általános a megegyezés, hogy a nemzetközi világgazdasági konferencia októberben üljön össze és két hónapig tanácskozzék rövid megszakítással az amerikai elnökválasztás idejére. A konferencia helyéül egyes körök Genfét ajánlják, míg Amerika jobban, mint valaha ragaszkodik Londonhoz, amely annál is inkább megfelel, mert a konferencia legközvetlenebbül összeköttetésben lehetne ilyenformán a Cityvel, London bankári negyedével, a világ legdöntőbb pénzügyi piacával.

Amerika készül tizenhárom milliárd dolláros lemondásra

Newyorkból jelentik. Vezető amerikai bankárok kijelentették a Reuter-iroda vezetőjének, hogy nézetük szerint a jóvátételi kérdés végleges elintézése kiküszöbölheti a világgazdaság fellendülését egyik legsúlyosabb akadályát. Lausanne a depresszió fordulójára lesz. William Philip, a Shripps-Howard újságtröszt külpolitikai szerkesztője írja, hogy a lausannei egyezmény végleg megsemmisítette azt a reményt, hogy Amerika valaha is behajthassa a 13 milliárd dolláros háborús adósságot. Az Egyesült Államok többé nem zárkozhatnak el az európai adósságok messzemenő leszállítása elől, ami az ősszel, legkésőbb a télen várható.

A Newyork Times azt követeli, hogy a háborús adósságok kérdését függetlenül a lausannei egyezménytől és pártfeletti szempontból itéljék meg. A lap tíz százalékos kiegyezést javasol, mert azt tartja, hogy job a kevesebb összegű, de biztos megegyezés, mint a nagy összegekkel való bizonytalanság.

Kommunisták harca a csendőrökkel Besszarába fővárosában

Bukarest. Saját tud. Vasárnap Kisenev sulyos kommunisztavargások színhelye volt. A hatóságok szigorú óvintézkedése ellenére mintegy kétszáz főből álló kommunista csoport vörös zászló alatt vonult fel és a város központja felé igyekezett, hogy tiltakozzék a legutóbb történt letartóztatások miatt. Utközben a maguk nemzetközi himnuszát éneklő kommunisták összetalálkoztak az autóján éppen arra tartó Gritta Ovidiu rendőrkesztorral, akit viharos abcuggal fogadtak és több revolverlövést adtak le rá. A golyók azonban nem találták el a sebesen rohánzó autó utasát. Erre csendőrsztagok támadták meg a tüntető kommunistákat, akik a karhatalommal is szembeszálltak és revolverüket használták. Heves kizútsa keletkezett ezután a kommunisták és csendőrök között, melynek során egy csendőr súlyosan megsebesült úgy, hogy kórházba kellett szállítani.

Az izgalmas harc már-már azt a képet mutatta, hogy a csendőrök vereséget szenvednek a felbőszült kommunistáktól, amikor váratlanul erősítést kaptak. Az ujonnan érkezett friss erők segítségével a csendőrök most kordont vontak és feltartóztatták az előnyomuló kommunistákat. Majd ismétlen felszólították őket, hogy rendben oszoljanak szét. A tüntetők azonban erre nem voltak hajlandók és átakarták szakítani a csendőrkordont, mire újabb kizútsa fejlődött ki a két lábor között, melynek során mindkét részlől revolvert használtak. A tüntetőtömeg csak akkor kezdett oszlan, amikor a csendőrök sortűzetet adtak le a tömegre. Egy kommunistát a golyó talált s holtan terült el az ucca kövezetén.

Mintegy husz kommunistát már a helyszínen letartóztattak. Egy Sloime Tartatzki nevű kommunistától éppen abban a pill-

natban vették el revolverét, amikor azt egy csendőrre szegezte. A csendőrök löbb revolvert szedtek össze, amelyeket a már bekerített kommunisták dobtak el.

Az *Universul* felsorolja a letartóztatottak neveit. Ezek: Rosenberg, Sajosnik, Gertberg, Kleinmann, Moise Guldin, Goldenberg, Bernstein, Wolff, Schneider, Rottner, Schwartz, Davidovics, Lipstein, David Elen, Silberstein, Mendel, Gogan stb. A felsorolás után megjegyzi a lap, hogy mindezek egészen „fantasztikus” hangzású nevek, amelyeknek a román-sághoz semmi közük nem lehet.

A lövés által halálosan talált kommunista személyazonosságát eddig nem sikerült megállapítani. Azt hiszik, hogy a határon túlról jött. A megejtett boncolás megállapította, hogy a golyó hátulról találta az áldozatot és a szívébe furódott. A hivatalos megállapítás szerint tehát a tüntető kommunisták egy eltévedt golyója ölte meg az áldozatot.

Hasznos tudni,

hogy **Schmidthauer**

természetes **Igmándi**

keserűvizéből félpohárral elegendő, de sok esetben már néhány evőkanállal is Utasítás minden palackhoz mellékelve!

Kapható mindenütt!

A Státus kérdést rendező római egyezmény egyelőre pihen

Gusti közoktatásügyi miniszter nyilatkozata az egyezményről, a kisebbségekről és a kongrua kifizetéséről

Bukarest. Saját tud. Egyelőre, úgy látszik, hiába várjuk a római egyezménynek a Monitorul Oficialban való megjelenését. Az ügy még nem érett meg annyira. A Státuskérdést végérvényesen rendezni kívánó nemzetközi szerződés szövege, Pop Valér volt igazságügyminiszter hazaérkezése óta, előbb a külügyminisztérium különböző irodáiban pihent hosszabb ideig, utjabban pedig Gusti közoktatásügyi miniszter fiókjában várja, hogy komolyan sor kerüljön rá: vagyis magáévé tegye az új kormány is, ratifikálja és aztán lekötölve a Monitorul Oficialban, életbe léptesse.

De a kormánynak most más dolga van: választani kell. S addig, amíg el nem ülnek az ezzel járó izgalmak és főként amíg a jelenlegi kormánypárt uralmának átmeneti jellegét nem változtatja tartós hatalommá a népakarat megnyilatkozása, szükségtelennek látják az illetékesek, hogy ezzel a kényes kérdéssel valamilyen irányban befolyásolják a román közhangulatot.

A nehéz íalat.

Mert a román közvélemény egy része. — sajnos, — még mindig nem tud beletörődni abba a megoldásba, amely Rómában a tárgyaló felek hosszas és megfeszített munkájú tanácskozásai során mindkét érdekelt félre méltányos előnyökkel és engedményekkel kialakult. Annakidején jellemzően juttatta kifejezésre e türelmetlenül sovinszta, de szerencsére nem többséget jelentő rétegnek a felfogását az a román parlamentár, aki miatt egyik prelátkanonok bent a miniszteri kabinetben hossza-

Gusti közoktatásügyi miniszter a római egyezményről

Hogy megismerjük a kormány álláspontját, a legilletékesebb tényezőhöz, Gusti igazságügyminiszterhez fordultunk felvilágosításért, aki a következőket mondotta munkatársunknak:

— Nem, erről a kérdéstről ma még nem nyilatkozhatom és legkevesebb azt tudom megmondani, hogy mikor emelkedik jogerőre, vagy egyáltalában életbe lép-e a római egyezmény. Ebben a tekintetben köti kezemet és szavamat öfelségének a királynak tett ígéretem, akinek véleményét még meg kell hallgatnom, mielőtt abban végérvényes döntés történne. Egyelőre csak annyit jelenthetek ki, hogy a kérdés a tanulmányozás stádiumában van. Az ügy aklacsomóját már alaposan átolvastam és igen jól ismerem. De a mai izgalmak közepette még nem volt alkalmam legfelsőbb helyen előterjeszteni... Talán a jövő héten...

Románia és a konkordátum

Ennyit mondott Gusti vallás és közoktatásügyi miniszter a Státussal kapcsolatban... Nem volt nagyon távoleső, hogy megkérdezzük: mi a véleménye arról a törekvésről, amely az elmúlt ülészek végén parlamenti iniciatívából eredő törvényjavaslatban is megnyilvánult és amely nem kisebb dolgot akart megvalósítani, mint a Szentszékekkel kötött konkordátum felmondását.

Gusti professzor mosolygott.

— Ez a szándéka magának Jorga volt miniszterelnök urnak is' megvolt huszonnégy óráig. De aztán mégis letett róla. Azt hiszem, erről nem is lehet komolyan beszélni. Romániának törekednie kell, hogy ápolja Rómával a jóviszonyt. És pedig nemcsak azért mert a mi országunkban nagy számmal élnek egyesült és római katolikusok, akiket a vallás erős kötelékei fűznek Rómához, hanem mert ott a politikai gyakorlatnak, az emelkedettebb értelemben vett nemzetközi kapcsolatnak olyan nemes tradíciója él, hogy minden országra

san tanácskozott a római utra készülő Popp Valér miniszterrel, így szólt az előszobában a sorakerülésükre türelmetlenül várakozókhoz:

— Megint a prelátnak van bent a Státus miatt. Nehezen lehet nyelni ezt a falatot.

Vagyis: le kell nyelni a jó falatot: a státusvagyont, de előbb meg kell birkózni néhány preláttal, püspökkel, képviselővel, szenátorral, sőt magával a Szentszékekkel is.

Világos, hogy ilyen törekvések és vérmes remények mellett nem egyedül Ghibu professzor maradt a végén a csalódás keserű érzésével. És szegődnek hozzá olyanok is, akikről pedig több mérsékletet várható volna az erdélyi magyar közvélemény. Így például az egyik jelenlegi miniszter, aki egyelőre kénytelen a tárcanélküliség félig-meddig somor-állapotával megelégedni, illetéktelenül bár, de mégsem jelentőség nélkül kijelentette egy egyházi előkelőségnek, hogy „abból a római egyezményből pedig nem lesz semmi.”

Egy másik befolyásos nemzeti parasztpárti politikus, Pop Ghița volt kultuszminisztériumi államtitkár pedig ezeket mondotta nekünk néhány nappal ezelőtt:

— Épp most tanácskoztam Gusti közoktatásügyi miniszter ural a Státus kérdéstről és a római egyezmény problémájáról. Azt ajánlottam a miniszter urnak, hogy várjunk még vele, rájuk meg, ne siessük el a dolgot, mert lehet, hogy helyesebb lesz, ha változtatunk az egyezmény szövegén. A miniszter ur meg is hívott magához: tanulmányozzuk át együtt az ügyet, de nekem most mennem kell választási propagandára.

csak nyereség lehet a Vatikánnal minél szorosabb összeköttetés fenntartása. Senki sem gondolhat tehát komolyan a konkordátum felmondására.

A hátralékos kongruák.

Uj kérdést tettünk fel:

— Mi történt eddig, miniszter ur, a lelkészek fizetés-hátralékainak kiegyenlítése érdekében?

Ezeknek a hátralékoknak a sorsa az ország általános pénzügyi politikájának a függvénye. Amilyen mértékben normalizálódik a helyzet, olyan mértékben kerül sor a köztisztviselői fizetések hátralékainak kiegyenlítésére s velük együtt a papi kongrua-hátralékok kifizetésére is. Itt csak azt kell megjegyezni megnyugtatóul, hogy ezt nem szabad elveszett pénznek, elveszett jognak tekinteni. Lehet, hogy hosszabb időbe fog kerülni, amíg az állam annyira meg tud küzdeni a gazdasági és

Egyházi felszerelési tárgyak:

Iseruhák | Bursa
Palástok | Ciboriumköpeny
Velum | Pluvialék stb.

szakszerű, az egyházi és liturgikus előírásoknak megfelelő kivitelben

Templomi és egyesületi lobogók, zászlók legmegbízhatóbb beszerzési helye:

Missió

kegytárgyüzlet és egyházi műipari vállalata.

TIMIȘOARA I.

Püspöki-palota. Str. Lonovics 1.

pénzügyi válsággal, hogy nemcsak a folyó kötelezettségeinek tudjon megfelelni, ami egyelőre természetesen elsőrangú gondját képezi, hanem régi tartozásainak is. De az állam tudatában van annak, hogy itt munkával meg-szolgált és kiérdemelt követeléssel áll szemben, amit előbb vagy utóbb honorálnia kell.

Együttműködés a nép-kisebbségekkel

Aztán a kisebbségi kérdésre terelődött a szó:

— Nagyon örvendtem, — mondotta a közoktatásügyi miniszter, — hogy úgy a magyar, mint a német kisebbség bizonyos rokonszenvvel fogadta miniszterre való kinevezésemet. En a legteljesebb szimpátiával viseltem az ország kisebbségi népei iránt és az a felfogásom, hogy nemzeti jellegűek, nemes főrekvésük teljes tiszteletével, mint az állam igen értékes elemeit kell őket az ország nagy érdekeiért együttműködésbe vonni. Iskolapolitikámnak is ez az elv fogja meghuzni a vezérfonalát. Az államnak érdeke, hogy szeretettel és tisztelettel közeledjék a kisebbségekhez, hogy azok ugyanazzal a szeretettel ragaszkodjanak az országához, amelynek polgárai.

Bucsuzáskor még egyszer jól megnézte Gusti miniszter a névjegyet, amelyet a beszélgetés folyama alatt szórakozottan forgatott ujjai között és aztán a nyíltszívű és melegkedélyű emberek kedves közvetlenségével mondta:

— Erdélyi Lapok — Nagyvárad... És ön ugyebár a bukaresti tudósító. Érdekes, hogy milyen jól meg vannak szervezve a magyar lapok. Mindenütt van tudósítójuk, az ország minden részéből frissen futnak be az önök lapjaihoz a legujabb hírek. Eppen tapasztaltam Nagyváradon: Este tizenegykor jelenik meg az önök lapja, telve a legujabb eseményekkel mindenfelől... Nagyszerű ez. Önöknek magyaroknak különös tehetségük van az újság-íráshoz. Fürgék, rátermettek, mindenütt ott vannak és jó újságokat csinálnak..

Ezzel a bókkal eresztett utamra Gusti miniszter.

Jávör Béla.

A gimnáziumot, vagy a liceum alsó tagozatát végzett növendékeknek figyelembe ajánljuk a sibiu—nagysebeni Orsolya-szüzek német tannyelvű intézetében fennálló továbbképző tanfolyamot. E tanfolyam jó alkalmat nyújt a német nyelv teljes elsajátítására, valamint a francia és angol nyelvben való továbbtanulásra. A növendékek nemzetiségére való tekintet nélkül nyelhetnek e kurzusba felvételt. Tantárgyak: vallásstan, német nyelv, román nyelv, francia nyelv, angol nyelv, (szabadon választott tárgy), mennyiségtan és könyvtávitel, gyorsírás, gépirás, kézimunka, rajz-festés, szabás-varrás, zene, torna, háztartástan, főzés, stb. A tanítási nyelv kizárólag a német nyelv, az internátusi társalgás is németül folyik. A német nyelvnél a kurzus tanulói két csoportra vannak osztva: a) kezdők: Nyelvtanulás; b) haladók: irodalom, fogalmazás, stilisztikai gyakorlatok stb. Az intézet német-tannyelvű elemi iskoláját és leánygimnáziumát miniszteri engedéllyel nem-német anyanyelvű tanulók is látogatják. Utóbbiaknál a tanulás sikerét az internátusi külön utánjárás, oktatás biztosítja. A felvétel feltételeit részletesen ismerteti az intézet prospektusa, mit készséggel küld az Institut „Sancta Ursula” Sibiu.

Ujabb elemi csapás Háromszék megyében. Kézdivásárhelyről jelentik: Alig két héttel ezelőtt egész községek szénatermését vitte el az árvíz, most pedig jégeső pusztított végig pár községet. A legérdekesebb károsodás Felsőtorját, Volált és Karatuát érte, ahol majdnem diónagyságu jégszemek tönkrevették a gabonát, valamint a nagyon szépnek ígérkező gyümölcsstermést is. A szegénység éppen az elemi csapások miatt ijesztően nő, de segítségre szóló sincs, sőt még fokozottabb mértékben hajtják, préselik az adót és még a hordószerék elől is kifogják a barmot a végrehajtók, akik csendőri segédlettel működnek.

HIREK

Felelős szerkesztő: **Perédi György**

Kolozsvári szerkesztő: **Dr. Sulyok István**
Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Budapesti képviselő: **Dr. Verzár Gyula**
Budapest, IX., Lónyay-u. 34. I. 11.

Kr. e. 100
július
12.

Julius Caesar születése

A világ legnagyobb hadvezére, politikusa és írója: Julius Caesar, aki Krisztus előtt 100-ban született, a mai ugynevezett kultúrkorban, amikor „humánus” gázháborúra készül a világ és a leszerelési konferenciák befejeződnek a nagyhatalmi törekvésekbe, — példát mutathatna arra, hogy az igazi nagyság nemcsak hadvezéri, nemcsak tömeggyilkossági tehetség, de az igazi nagy férfi építeni, népeket boldogítani és — emberien gondolkodni is tud. Olyan sokat halljuk évtizedek óta, hogy demokratikus korban élünk... sőt, hosszú évek óta harsonázzák füllünkbe, hogy a demokrácia hazájában élünk, de vajjon miért nem vesznek példát hatalmon levő uraink Julius Caesartól, aki szintén demokratikus hatalom növelésére törekedett, de egyben igyekezett népe boldogítására és megnyerésére is! Vagy ma, közel kétezzer évvel Julius Caesar után, csak a vezérszerep, a hatalom a fontos az egész világon, nem a nép jóléte, rokonszenve, bizalma és az élet zökkenés nélküli továbbfejlődése? Lám, Julius Caesar nemcsak népeket leigázni, de naggyá tenni és boldogítani is tudott. Ez adta meg örökkön ragyogó glóriáját névének; ez tette hatalmassá erejét és páratlanú a világtörténelemben egyéniségét. A leszerelési konferenciák időszakában, amikor egyre több a társadalmi s kereskedelmi összeomlás, amikor az adók súlya alatt megrokskad az emberiség, ki gondol arra, hogy ma született Julius Caesar, aki nem az adóterhek növelésével, de azok csökkentésével és számtalan közigazgatási reformmal igyekezett a népen enyhíteni. Hogy a mai világban más „viszonyok” vannak? Seba. Nyugodtak lehetünk afelel, hogyha Erdélybe jön valamelyik „vezér”, közülük bármelyik képes olyan jelentést küldeni a szenátusba: „Veni, vidi, vici...”

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézet jelentése szerint meleg idő várható helyi zivatarokkal.

Megszakadt egy apai szív. Bukarestből jelentik: A szülői szeretetnek meghatározott és megrendítő tragédiája játszódott le Bukarestben. Vasárnap délután szomorú kis menet haladt a főváros egyik előkelő bulváriján Savu Ioan és felesége beteg kis gyermeküket viszik kórházba. Nem látják a korzózó előkelőségek tündöklő tömegét, csak egy éves kicsinyük pihogó lélekzetét figyelik.

Egyszerre az asszony élesen felsikolt:

— Istenem!... meghalt!... meghalt!...
A férfi, az apa megtántorodik. Nem szól egy szót sem. Hangtalanul szívéhez kap és összeesik...

Autón a Filantropia kórházba szállították szegény Savu Joant, aki egy pillanatra sem tért többé magához.

... Megszakadt a szíve... Nagyon szerető, szegény szülői szíve...

Végrehajtást vezettek Jeritza Mária ellen. Bécsből jelentik: Jeritza Mária, a világhírű operaénekesnő Krausz nevű ékszerész től 135 ezer schillingért hitelbe vásárolt ékszereket. Az ékszerész — Jeritza hatalmas gázsijában bizva — szívesen hitellezett, de közben Jeritza betegsége miatt kénytelen volt lemondani amerikai vendégszereplését, minek következtében fizetni sem tudott. Vasárnap végrehajtók jelentek meg a művésznő házában, ahol azonban semmi lefoglalnivalót nem találtak, miután a lakóban található tárgyak mind Jeritza férjének, Popper bárónak tulajdonát képezték. Krausz most a művésznő bécsi fizetését akérja letiltani, mert az ékszereket azok árátuk időközben történt esése miatt, nem hajlandó visszavenni.

A csendőrök gróf Bethlen Györgyöt és Willer Józsefet mellüknek szegzett szuronnal akadályozták meg programbeszédeik elmondásában

A kormány és helyi emberei megrémültek a székelység összeforrottságától

Székelyudvarhely. (Saját tud.) Vasárnap gróf Bethlen György, a Magyar Párt elnöke és dr. Willer József képviselőjelöltek Udvarhely megyében több községben megjelentek programbeszédeik megtartására. A székely falvak határtalan lelkesedéssel fogadták a magyarság vezéreit. Nagy tömegben gyűltek össze a környékbeli falvak népe is és azokban a községekben is, ahova a propaganda gyűléseket kitűzték. Gróf Bethlen mar meg akarta a gyűlést nyitni, amikor megjelent a csendőrség ieltűzött szuronnal és oszlásra szólították fel a tömeget. Gróf Bethlen György és Willer József felmutatták a csendőröknek általános engedélyüket. De mindez hiábavaló volt.

A csendőrök a gróf Bethlen és Willer általános engedélyével szemben kijelentették, hogy nekik is prefektusi rendeletük van arra, hogy a gyűlések megtartását akadályozzák meg.

Nagyon természetesen gr. Bethlen György és dr. Willer József írásbeli engedélyük alapján a gyűlést megakarták tartani, amire

a csendőrök szuronyt szegezve gróf Bethlen és Willer mellének, távozásra szólították fel.

Erre a hallatlan erőszakra a programbeszédek elmondásától el kellett állaniuk.

A magyarság körében óriási a felháborodás. A pártelnök ellen használt terror és engedély dacára beállított terror, végtelen visszatetszést keltett. Jóformán pár óra alatt befutotta a hír az egész vármegyét.

A Székelyföldön mindenfelé a legféltelenebb terror mutatkozik most is, mint a múlt évben. A kormány most is megijedt attól a nagy magyar egységtől, a

székelység impozáns összeforrottságától, amely minden szétszakítási szándék dacára most is megnyilvánul minden székely vármegyében.

Gróf Bethlen György tiltakozó sürgönyt küldött Vaída miniszterelnöknek az őt és a pártot ért súlyos sérelem miatt. Ugylátszik a kormány a múlt évi erőszakosságokat akarja megismételni a magyarsággal szemben. Ez azonban hiábavaló és éppen ellenkező hatást vált ki. A Székelyföld népe nem riad vissza, sőt olyan mint a vas, minél jobban ütik, annál keményebb lesz, annál jobban összetart, szikrázik, de nem török. Futótűz nem terjed gyorsabban, mint a Bethlen szemben használt felháborító erőszak és lángra lobbantotta a legnyugodtabb lelkű embereket is. A székely nép már tudja a választ: az urnáknál fog felelni reá!

Választási erőszakosságok Arad megyében.

Arad. Saját tud. A Magyar Párt választási propaganda útjában felkereste Kispereg községet, ahol a jegyző arra hivatkozva, hogy nincsen főbírói engedélyük, nem engedte meg a gyűlés megtartását. Vasárnap újból kimentek oda főbírói engedéllyel, Purgly László sófornyai földbirtokos és központi bizottsági tag. Csizmasiu jegyző azonban azt az utasítást adta a csendőrségnek, hogy az engedély ellenére is gátolják meg a gyűlés megtartását. A csendőrök ilyen értelemben cselekedtek és felszólították Purglykat, hogy azonnal hagyják el a községet. Miután ezt nem voltak hajlandók megtenni és az erőszak ellen tiltakoztak, a csendőrök a legbrutálisabb eszközöket alkalmazva, a község határáig kísérték az előkelő magyar párti urakat.

Zierersohn főrabbi ellen támadtak a hívek. Bukarest. Saját tud. Vasárnap óriási botrány tört ki egyik zsidópárti népgyűlésen, amelyen Zierersohn kisenevi főrabbinak s még több zsidópárti volt képviselőnek kellett volna beszédet tartania. A főrabbi beszédét azonban minduntalan óriási lármával szakították félbe. A pártgyűlés közönségébe ugyanis kommuniszták és olyan egyének is elvegyültek, akik szintén tiltakoznak a rabbi politikai szereplése ellen, részint pedig ellenzik azt, hogy a zsidóság külön pártot alakítson. Ez utóbbiak azt kívánják, hogy a zsidóság helyezkedjék el az ország egyéb pártjai körében, mert a magatartás szerintük jobban szolgálná a zsidóság érdekeit. A gyűlést az izgató elemek támadó hangulatu magatartása miatt nem lehetett megtartani.

Irredenta vád Lenkey tábornok csontjai miatt. Arad. Saját tud. Az aradi Ó-tetőben megtalálták Lenkey tábornoknak, a szabadságharc egyik kimagasló hősnének a sírját. Miután az Ó-tetőt parcellázzák, Lóts Rezső dr. felkereste a parcella tulajdonosát és azt kérte, hogy a hős tábornok hamvait engedje át neki, hogy a saját családi sírboltjában temesse el. A sziguranca erről tudomást szerzett, megidézte és hosszasan kihallgatta Lóts Rezső drt, végül is irredentizmus miatt megindította ellene az eljárást.

Öngyilkos egyetemi tanár. Bécsből jelentik: Vierhapper Frigyes, egyetemi tanár, európai híró botanikus gyógyíthatatlan betegsége miatt halántékon lőtte magát és meghalt.

A Magyar Párt Brassóban szerdán nagygyűlést tart. A Magyar Párt szerdán este az Iparos Egyletben választási propaganda gyűlést tart, melyen a képviselőjelöltek fognak beszélni. Mellettük fel fognak szólalni a Magyar Párt brassói vezető emberei is.

PODEOL

(ezelőtt PODOL)

Láb-ápolókrém és Láb-izzadási elleni

szér. — Este lábviz után egy mogyorónyi nagyságú CSANDA-féle PODEOL-lal lábait jól bemasszírozza s evvel egy csapásra megszüntette a legmakacsabb láb-izzadást, kelletlen szagot, égető érzést, pöffedséget. Lábait üdén, frissen tartja, a járást végtelenül könnyebbé teszi. Hatása utólráhetetlen. **Kapható gyógyszerárakban és drogueriákban.** — Készíti CSANDA-gyógyszertár, Oradea.

Kormányfőtanácsos lett a békéscsaba apátplebános. Budapestről jelentik: A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Bartoss Ferenc békéscsaba római katolikus apátplebánosnak az egyház és társadalmi élet terén szerzett érdemei elismeréséül a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

A gyergyószentmiklósi „Fogarassy” római katolikus püspöki tan- és leánynevelő intézet, amely nyilvánossági joggal működik, kisdudvót, elemi leányiskolát és négyosztályú leánygimnáziumot foglal magában. Ezen iskolák 100 növendék részére berendezett internátussal kapcsolatosak. Az internátusba magyar anyanyelvű növendékek mérsékelt díjazás mellett vétetnek föl. Jelentkezni lehet augusztus 15-ig. Tájékoztató: szívesen küld az igazgatóság.

Szívszélhűdés érte fürdés közben. Székelyudvarhelyről jelentik: Fülöp András 24 éves valdihidai lakos nyaralásra az udvarhelyi gyei Fiafalva községbe érkezett rokonaihoz. A fiatalember bátyja társaságában fürdeni ment a Küküllőbe és bár rokonai figyelemztették, hogy a Küküllő veszedelmes, vizálamerülésekkel ijesztgette fürdőtársait. Egyszerre csak a víz alá merült fiatalember nem bukott a víz színére. A hosszú buvárszás gyanusnak látszott és kutatni kezdték Fülöpöt, akit holtan húztak ki a vízből: uszás közben szívvelhűdés érte. Hazaszállították szülőfalujába.

Griffin és Mattern megérkeztek Moszkvába. Moszkvából jelentik: Griffin és Mattern amerikai aviatikusok vonaton Moszkvába érkeztek, ahol néhány napot töltenek.

Újabb templomrablás a Marosmentén. Dicsőszentmártonból jelentik: Alig két hete iruk meg, hogy Kerelőszentpál plebániális templomát két katonaszökevény kirabolta. A tetteseket a csendőrség másnap elfogta. Pár nappal később a szomszédos Kerelő község görög katolikus templomát törték fel, s a perselyek felvezítése után kétezer lejt elvittek. A tetteseket ugyancsak a kerelőszentpáli csendőrség elfogta. Calu József és Hajdu Zsigmond cigánylegények személyében, kiket a dicsőszentmártoni csendőrpáncsnokság átkísértetett az erzsébetvárosi ügyészségre.

Ellopták a Gellért-szálló előtt egy Budapestre érkezett angol autóját. Budapestről jelentik: Vasárnap Lewis Barnett londoni lakos bejelentette a főkapitányságon, hogy a Gellért-szálló előtt ellopták Relay-típusú G. B. 2347. rendszámú autóját. A pirossávos, fekete autóban volt Lewis Barnett utlevele és a kocsitriptideje, Barnett azt hiszi, hogy az autótolvajok külföldre menekültek.

Kik és milyen okmányok alapján vehetők fel a kereszturj gazdasági iskolába? Románia egyetlen magyar nyelvű gazdasági iskolájába a jelentkezők megkezdődtek. Érdeke minden magyar gazdálkúnak, hogy a szükséges okmányait mielőtt beadja, nehogy a létszám betelve, kimaradjanak az iskolából. Az iskolába felvehető olyan szülők gyermekei, akik mezőgazdasági ingatlanok tulajdonosai. A tanítás október 15-étől április 15-éig tart. A két évfolyamot sikerrel végzett növendékek egyéves katonai szolgálat kedvezményében részesülnek. Beiratkozni szándékozó tanulóknak a következő okmányokat kell az igazgatóságához beküldeniük: 1. Anyakönyvi kivonat arról, hogy a beiratást kérő elmult 14 éves és még nem haladta meg a 50 életévét. 2. Állampolgársági bizonyítvány. 3. Iskolai bizonyítvány legalább 4 elemi osztály sikeres elvégzéséről. 4. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a felvételt kérő egészséges és munkaképes. 5. Vagyoni bizonyítvány, mely igazolja, hogy a beiratást kérőnek vagy szüleinek legalább 2 hat. hold szántófölje van. Bizonyítványban az összes birtok feltüntetendő mivelési ágak szerint. 6. Erkölcsi bizonyítvány, mely igazolja, hogy a tanuló, mint szülei büntetlen előéletűek és jómagaviseletűek. Az iskola bentlakást és konviktsi kosztot ad, melynek díja részben készpénz, részben terményekkel fizethető. Bentkás és koszt díjazása pénzben kifejezve a havi időre összesen mintegy 4000 leire rug. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az iskola igazgatósága. Cim: Unitárius Téli Gazdasági Iskola, Cristur Jud. Odorhoiu.

28.000 pengőt lopott ki külföldre küldött valutacsempész levelekből a 62. postahivatal tolvaja, aki villát vett a bűnös uton szerzett pénzből. Budapestről jelentik: Vasárnap a postaigazgatóság följelentésére letartóztatta a rendőrség Lőrinc László 30 éves postaaltszét, aki a budapesti 62. számú hivatalban teljesített szolgálatot és a külföldre küldött ajánlott levelek kezelésével volt megbízva. Lőrincet már szombaton őrizetbe vették, mert szekrényében 47 olyan külföldről földolt levelet találtak, amelyet fölbonított és nem továbbított. Vasárnap délelőtt tett részletes vallomása során a fiatal postatiszt elmondta, hogy azelett az volt a „konjunktura”, hogy külföldről érkező pénzesztartalmu leveleket bontsának föl és azoknak tartalmát lopják el. A valutazárlat óta azonban nem érkeznek ilyen pénzeslevelek, ellenben vannak sokan, kik a valutakiviteli tilalmat esetleg kényszerűségből megszegik és külföldön tartózkodó családtagjaiknak ajánlott levélbe zárva küldenek idegen fizetési eszközöket. Ő tehát ilyen külföldre földolt levelekből lopta ki a pénzt. abban a biztos tudatban, hogy senki sem fog följelentést tenni, mert a följelentőt magát is elítélnék valutacsempészésért. Rövid idő alatt 28.000 pengőt szedett így össze és a pénz egy részéből villát vásárolt Pestszentlőrincen. A megtevédt postatiszt vallomása során vádaskodott is: azt állította, hogy hasonló manipulációkban többen is részesek. A rendőrség a pestszentlőrinci nyaralót bűnügyi zárlat alá vette.

Agyonakarták verni, mert irigyelték a szorgalmát. Kézdivásárhelyről jelentik: Majdnem halálos bosszúnak esett áldozatul Kanabé Mihály vasuti rakodó munkás, aki mert szorgalmas és józanéletű volt, szépen összpórolt egy kis házra való pénzeszkét. Társai már hosszabb időt óta irigykedve nézték a jóra való ember előhaladását és utóbbi időben állandóan azzal gáncoskodtak neki, hogy akinek háza van, az nem menjen másnak dolgozni, hanem engedjen olyant a helyére, aki szegény. Kanabé nem akart tudomást venni az ugratásról és tovább is szorgalmasan dolgozott, ami feldühösítette ellenfeleit és Handra József, Rác Sándor nevű fiatal napszámosok tüzfahasábokkal, orozva megtámadták Kanabét, akit annyira elverték, hogy koponyatöréssel élet-halál között vívódik. A támadókat a rendőrség letartóztatta.

Félmillió ember ölte meg három hónap alatt egyetlen kínai tartományban a kommunisták. Sanghajból jelentik: A kínai kormány hivatalos jelentése szerint az egyetlen Kiang-Si tartományban ötszáz ezer emberéletet pusztítottak el a kommunista hordák három hónap alatt. Chiang-Kai-Sek tábornagy elhatározta, hogy nagy tisztító hadjáratot vezet a rablók és velük egyenlő célokat szolgáló szövetségeseik: a kommunista csapatok ellen.

Szerelmi bánatában agyonlőtte magát. Brassóból jelentik: A Brassó melletti erdőben átlőtt halántékkal halva találták Maurer Frigyes 29 éves banktisztviselőt. Tettének oka szerelmi bánat, mert menyasszonya szakított vele és máshoz készül feleségül menni.

Érdekes postabélyegek. Santiagói értesülés szerint Paraguay első püspökének emlékeztetere a köztársaság olyan postabélyegeket hozott forgalomba, amelyeken a püspök arcképe díszlik a következő sorok között: „Vallás az erkölcs alapja!”, „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!”

Házasság. Antonescu Mária és Katona Miklós házasságot kötöttek. — Minden külön értesítés helyett.

Fölrobbant egy gőzhajó Berlinben. Berlinből jelentik: Vasárnap délelőtt a Reloff-társaság egyik kirándulógőzcsón sulyos szerencsétlenség történt. Amidőn a gőzös a Caprivihid mellett kikötött, hirtelen mennydörgésszerű detonáció rázkódtatta meg a környéket, fölrobbant a kazán. A földélzetén száz kiránduló tartózkodott, akik közül harmincötön megsebesültek. A gőzös fűtője kórházszállítás közben meghalt és a delután folyamán meghalt három kiránduló is.

Korszakalkotó és hézagpótló munka a KATOLIKUS LEXIKON!

Ha a politikai helyzet megfordul... Arad. Saját tud. Bocu Sever volt bánági tartománykormányzó annakidején Lippa egyik temploma részére üvegfestményeket hozott át a határon a diplomáciai vagonban. A vámtisztviselő feljelentést tett ellene és a Jorga kormány hétszáz ezer lej büntetés megfizetésére ítélte. Bocu Sever megfélebbelte az ítéletet, de a törvényszék azzal, hogy elkésett, áttette a temesvári táblahoz. A temesvári tábla úgy találta, hogy nem késett el a felebbezés és visszautalta az ügyet az aradi törvényszékhez. Szombaton délelőtt tárgyalta a törvényszék és felmentő ítéletet hozott azzal az indoklással, hogy a vámtisztviselőnek nem állott jogában ilyen magas személyiség ellen feljelentést tenni.

Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott élelmiszerek idéznek elő, a természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali használata fontos segédeszközt képez.

TÁRSADALMI ÉLET

Zászlószentelési ünnep Magyardecsen.

A beszercei dalárdisták Gunesch Ottó karnagy vezetésével nagy sikerrel vettek részt a magyardécsi dalárda zászlószentelési ünnepélyén, amelyet a magyardécsi ref. templomban lezajlott templomi ünnep vezetett be. Az ünnepség néhány közösen elénekelt egyházi énekkel, majd Sófaly Károly volt magyardécsi ref. lelkész, nyug. esperes által mondott imával kezdődött. Utána a Szépkényerű Szentmártoni Ref. Földmives Énekkar, Harangozó Dezső karnagy vezetésével dicsőítette az Istent. Ünnepi beszéddel kapcsolatban Sófaly ny. esperes megáldotta a zászlót és utóimát mondott, közben Máthé György vezetése alatt a Bethleni ref Magyar vegyeskar énekelt. Zászlószentelési beszéd után a dézsi Polgári Dalkörnek vezényelt Bérczi Ernő karnagy. A templomi műsort a hívek közös éneke zárta be. Az istentisztelet után az iskola udvarán felállított emelvényen a Magyardécsi Ref. Földmives Énekkar nyitotta meg a diszgyűlést, amelynek megnyitó beszédét Dénes Mihály elnök mondotta. Kiss János magyardécsi ref. lelkész tartott résztes beszámolót a dalárda életéről. Kiemelve a dalárda 40 éves fennállását és eddigi fényes sikerét, melyet országos versenyeken szerzett. Kádár Mária gyönyörűen szavalt, dr Körösy K. „A magyar dal” című költeménye elhangzása után Kovács Sándor, a magyardécsi dalkör agilis vezetője ismertette a zászló megszerzését. Ezután a Magyardécsi Ref. Énekkar előadta Dely Sz. Géza „Zászlószentelés” című énekét, amelyet Márton S. Dániel saját szerzeményű szavallata követett. Zászlóanyául a dalárda Szamosujváron lakó nagytisztletű Sófaly Károly ny. esperesné kérte fel, 40 évvel ezelőtt a dalárdát férje Sófaly Károly alapította. Az ünnepséget cseresznyeszüret zárta be, amely reggel tartott.

Rendkívül o'csó ár és jótállás mellett javítunk, tisztítunk és hangolunk

orgonákat és harmóniumokat

Ajánlatok díjmentesen.

Wegenstein L. Fiai orgona és harmóniumgyár

TIMIȘOARA, III. Bulevardul Mihai Viteazul 9.

Alapított: 1888.

KÖZGAZDASÁG

„A lausannei ember“

Jényes diadalt aratott. Legyőzte legádázabb ellenségét: hatalomsóvár, kapzsi és lelkiismeretlen önmagát. Lausanneban a jólmegfontolt előrelátás bölcsessége vitte el a pálmát az önhitt, hetvenkedő, szelmalomharcos butaság elől. Mi már a konferencia megnyitása alkalmával optimista hurokat pengettünk és ezen a helyen is arról tettünk hitvallást, hogy ennek a nagyszabású politikai megmozdulásnak legalább is „minimális“ eredménnyel kell végződnie. Nem csalódtunk: az eredmény a minimumnál jóval több, mert a jóvátételi kérdések megoldásának elodázásában nem merült ki, hanem legalább is legfontosabb vonatkozásaikban rendezte is azokat.

Nem volt nehéz jóslatunkkal a tényleges eredményekre ráhibáznunk. Mindenki látta, hogy egy frázistengerbe fullasztott, vagy eredménytelen Lausanne az embermilliók iszonyú elkéseregésének olyan kirobbanására vezetne, amelyből már csak tengervér, tengerpénz, tengerkönyv és tengerszenvedés árán nyílnék kivezető ut. A nemzetközi nagytőke igen jól tudta, hogy a tizenkettedik óra utolsó percéhez közeledik a „Nagymutató“. Amidőn tehát utat engedett a józan belátásnak, nem azért kereste és találta meg a kibontakozás egyedül lehetséges útját, mert szánalmat kellett benne az elnyomottak sorsa; — hanem csupán azért, mert a damokleszi kard súlyát hordozó egyetlen hajszál is fölöttébb megvékonyodott.

Ne legyünk azonban ünneprontók. A meggyezés létrejöttének lelki okait ezúttal ne felejtsük. Örvendezünk az örvendezőkkel és reménykedjünk a teljes joggal reménykedőkkel. Viszont legyünk mérsékelték és óvatosok. A hagyományos magyar szokás szerinti ne tegyük fel azt a bizonyos „rózsaszínű szemüveget“. A világot se ringassuk magunkat abba a balga hitbe, hogy az első — kétségtelenül történelmi jelentőségű — lausannei siker után most már minden oly egyszerűen, gyorsan és simán megy, mint az „olajozott vilám“. A nagy és végleges megoldásoktól még igen messze állunk. Az elkövetkezendő tudnacsokozásoknak még rengeteg munkára és emberfeletti küzdelemre kell felkészülnünk, hogy végre megszülethessék a „jog, törvény és igazság“ új Európája.

A lausannei „Uj Béke“ öt pontba foglalja a részben már megoldott, részben megoldásra váró nagy feladatokat. Minden pont jelentősége óriási. Egybefoglalva valamennyit — bizvást mondhatjuk, miképp a világhistoria hőmpolygó folyamának oly vízvonalstájához jutottunk el, amely korszakalkotó jelentőségében semmivel sem áll mögötte a Nyugat-Római Birodalom bukásának — melytől a Középkort és a francia nagyforradalomnak — melytől az Újkort szoktuk számítani.

Szűkre méretezett terünk, valaminek e rovat körülhatárolt célja nem engedi meg, hogy mind az öt „Lausannei Pont“ jelentőségét kiserő megjegyzésekkel dokumentáljuk. Internacionális gazdasági jelentőségénél fogva foglalkozni kívánunk azonban az ötödik ponttal, mely „a lausannei gazdasági bizottság határozati javaslata a világ gazdasági konferencia ügyében.“

Itt mindjárt figyelmeztetünk arra, hogy a háborus adósságok kérdése Európa és Amerika között még távolról sincsen rendezve. Az európai hatalmak kormányainak még erős küzdelmet kell megvívniuk Amerika mindegyikjött materialista bankárszellemevel, amíg az Egyesült Államok politikai és pénzügyi közvéleménye megbarátkozik az annyit emlegetett „coup d'epouge“ alkalmazásával, vagyis minden rendű és rangú háborus tartozások törlesztésének gondolatával. Ez az „Olimpiász“

még a készülő sportolimpiásznál is izgalmasabb lesz. Emitt csupán a győzelem pálmáért fog folyni a nemes vetélkedés, — amott azonban a furfangos szerkezetű Wertheimlakatosokkal gondosan lezárt amerikai bankárzsebekre megy a játék. Megjósoljuk mégis, hogy a küzdelemből Európa fog diadalmasan kikerülni: Amerika kénytelen lesz a gazdasági törvények „kategorikus imperatívuszának“ még akkor is engedni, ha minden bank és páncélkamra bejáratát a legkapitalistább tüzeket okádó hétfejű sárkányok őrzik. Különböztetve elveszti gazdasági és politikai befolyását Európa minden piacán és minden államának életében.

Ami mármost magát Európát illeti, mindenekelőtt meg kell állapítanunk, hogy — a Középkor legviszontagságosabb századaitól eltekintve — földrésznünkön sohasem volt olyan arányú gazdasági anarchia, mint a mostani. Határozott célkitűzése csak Angliának van, mely azonban kevésbé kontinentális jellegű és inkább nagykiterjedésű, gazdag dominiunaira támaszkodik; továbbá Oroszországnak, mely viszont kommunista jellegűen fogva más akaratok szolgálatában áll; végül pedig Olaszországnak, amely a fasiszta ideált kívánja gazdasági téren is megvalósítani. Mindhárom gazdasági programnak közös jellemzője: az „autarkia“ — az önellátásra — irányuló törekvés. Ezt a jelszót írta zászlájára Nagybritánia kormánya, amidőn szakított a „Cobdenizmus“-sal és védvamos politikát kezdemenyezett. Ez a célkitűzés vezette Szovjetoroszországot a — különben offenzív jellegű — „ötéves-terv“-vel. Végül ez a gondolat fejeződik ki gazdasági realitások formái között abban a „gabonahadjáratban“, amelyet Mussolini gazdaságpolitikája képvisel.

Letagadhatatlan tény, hogy az autarkia törekvéseknek, vagyis a más államoktól való gazdasági függetlenítésnek Európában termékeny talaja van. Százpercentig azonban scholsem valószínűsíthető meg, a szükségletek és kulturális nivók, továbbá a termelési lehetőségek különbözősége és a tőkeelosztódás speciális adottságainál fogva. Lehetetlenség tehát Lausanne után olyan európai gazdaságpolitikát elképzelni, mégkevésbé sikeresen végrehajtani, amely mereven öncélú és amellet a mindenkor kormányzati viszonyok, pártpolitikai öletszerűségének ingatag talaján nyugszik. „laissez faire“ elve éppugy állandósítaná a válságot, mint az elzárkózás csökönnyös következetessége.

Egy megoldás van csak, mely célravezet és ez az, amely egyfelől a termelés „kontingentálását“, másfelől annak „racionalizálását“ tűzi ki feladatául. Vagyis más szavakkal: államokként és termelési zónáknaként kell — olaptörvényerejű nemzetközi szerződések alapján — pontosan megszabni: ki, hol, hogyan és mennyiért termeljen?

Termelési és fogyasztási összhangot, gazdasági és politikai békét — ugyanugy, mint általános emberi jólétet — Európában csakis az ökonomikus előrelátásnak ez a rendszer biztosít.

(—ob—)

252 konverziós kérés a székelyudvarhelyi törvényszéknél. A konverziós törvénnyel kapcsolatban a székelyudvarhelyi törvényszéknél a 20 holdon felüli földbirtokosok 252 esetben adtak be kérést adósságuk elengedéséért, illetve szanálásáért, az egész megye területéről. A járásbíróshoz is még csak az adósok kérései érkeztek meg, a hitelezők, bankoknál még most folynak a munkálatok. Az ott iktatott darabok száma még nem haladja meg a 300-at.

A római nemzetközi kenyérkiállítás

Junius hó 15-én zajlott le a római és bolognai nemzetközi kenyérkiállítás, amelynek a sikerét nagyban elősegítette az, hogy Mussolini kormányelnök maga vette kezébe a kiállítás irányításának az ügyét. Mussolini alap gondolata az volt, hogy a kenyér megbecsülését fokozni kell a társadalom minden rétegében és ennek alapján hozzá akarja szoktatni a népet a jó kenyér fogyasztásához. Ez a mozgalom a magyar buza szempontjából igen jelentős, mert kiváló sikerminőségénél és zamatjánál fogva elsősorban jöhet figyelembe az olasz piacon, mint a legközelebbi buzatermelő hely a dunai államok közül.

A kiállítás technikai részét Bolognában rendezték, ahol a különféle búzákról, lisztokról és azok minőségéről, származásukról, felhasználhatóságukról grafikonok, térképek és folyóiratok állottak a kiállítást látogatók rendelkezésére.

A római kenyérkiállítással egyidőben tartották meg a nemzetközi kongresszust, ahol különösen az amerikai buzatermelő országok, így Kanada és Argentina fejtettek ki nagy propagandát.

A kongresszuson bemutattak egy 100%-ig olasz lisztből, egy másik kenyeret, amely 75%-ig olasz és 25%-ig kanadai lisztből és egy harmadik kenyeret, amely 100%-ig kanadai lisztből készült. A kongresszus megállapítása szerint a 75%-ig olasz lisztből és 25%-ig kanadai lisztből készült kenyér éppen olyan terjedelmű volt, mint a 100%-os kanadai lisztből készült kenyér.

A nemzetközi kenyérkiállítás nagy fontosságát bizonyítja, hogy a pápa 30 perces beszédet intézett a kongresszus résztvevőikhez, amelyben hangsúlyozta, hogy az Isten első teremtménye és áldása a mindennapi kenyér, amely csak úgy válik az emberiség hasznára, ha a feldolgozó ipar jól készíti el.

A chilei forradalom miatt összeomlott a rézkartell. Londonból jelentik: A newyorki piacon a forradalom következményeként a chilei bányapapírok katasztrófális lemorzsolódása következett be, melynek közvetlen folyamánya a rézkartell felbomlása volt. Ez a kartell hosszú idők óta korlátlanul uralkodott ennek a rendkívüli fontos fémnek a piacon és felbomlása óta a réz ára 16 centről 5 centre zuhant. A rézérdekeltség vezetői a Guggenheim és Harrimann csoportok százmillióvesztéseket voltak kénytelenek elszenvedni, hogy a rézárak lemorzsolódását fékezzeék. Ugy látszik, hogy minden áldozat hasztalan volt, a rézárak fenntartásának eredménytelen erőfeszítései után a részvények árfolyamzuhanással detronizálták a Guggenheim és Harrimann csoportot. Az árvesztések következtében Amerikában és Európában régi, évtizedes fémvállalatok egész serege bukott meg az utolsó hetekben.

Hirtelen emelkednek a román értékpapírok. A lausannei konferencia eredményes munkája a külföldi tőzsdéken is nagyszabású hausse-t idézett elő és a román értékek is mindenütt emelkedtek. A bukaresti tőzsdén is javulás észlelhető.

A nagyvárad Arutőzsdé hétfői jelentése. A hétfői tőzsdé-napon bejegyezték 12 vagon új árpát, 14 vagon új búzát, 1 vagon szót, 9 vagon óbuzát. Közép árak, buza 76-77 2—3 százalék 350 lej, tengeri 250 lej, árpa 210 lej, zab 240 lej, rozs 230 lej, új buza augusztusi szállításra 280 lej, ugroz 200 lej, repce 480 lej, per 100 kgr. ab Nagyvárad.

Zürichi zárlat. Páris 20.16, London 18.32, Newyork 513.50, Bruxelles 71.30, Milánó 26.16, Madrid 41.60, Amsterdam 207, Berlin 121.65, Wien —, Szófia 3.72, Prága 15.17, Varsó 57.45, Budapest —, Belgrád —, Bukarest 3.06.

Oroszország háborúra készül!

New-Yorkból jelentik: Azok számára, akik még mindig hajlandók elhinni Szovjetország hivatalos nagyságainak — köztük Sztalinnak — a szovjet eszményien békés szándékairól időnkint világgáróított frázisait, üdvösen kiábrándító olvasmány az a terjedelmes cikk, amelyet a Current History című amerikai folyóiratban Elias Tobenkin közöl. Tobenkin hosszabb ideig oroszországi levelezője volt a New York Herald Tribune-nek és teljesen benyomult az orosz viszonyokba. Cikkének ez a címe: „The Soviets Prepare for War”. — magyarul: „A szovjetek háborúra készülődnek”. Es pedig, mint a cikkből kiderül, teljes erővel.

— „Az áruházakat szigorú katonai felügyelet alá helyezték — írja Tobenkin. — A gyártelepeken, különösen azokon, amelyek valamiféle összefüggésben vannak a hadianyagok gyártásával, szuronyos katonák állnak a kapuk előtt és a látogatók csak külön igazolvánnyal juthatnak be.

Az egész orosz élet a háborús készülődés jegyében folyik: a kenyert, a halat szigorúan adagolják, a tojást, tejet és vaját — ahol egyáltalán akad — a gyermekek és rokkantak számára rezerválják, a burgonya és a hus szinte ismeretlen, a cukor fényezés, teát pedig az ország legtöbb részében nem is látni. A gyárak és bankok alkalmazottait rendszeresen oktatják és gyakorolják a gázmaszkok használatára. Az iskolai oktatást úgy irányítják, hogy a gyermekeket a békére és a háborúra egyaránt megneveljék.

Pacifizmus háborús uszítással

Mindez természetesen azzal az ürüggyel történik, hogy Szovjetország „tisztán csak védekező háborúra készül”. Az ország száznyolcvan nemzetiségét — melyek százötven különböző nyelvet és tájszólást beszélnek — átittatták azzal a meggyőződéssel, hogy az egész világ főbb kapitalista államai egyesültek Szovjetország ellen arra a célra, hogy „megrohanják és felosszák Oroszországot”. A szovjet sajtója állandóan háborús veszedelmet em-

leget és a lapokban derűre-borúra jelennek meg az efféle uszító és nyugtalanító kitételek:

— A világ burzsoáziája orvosi operációra készül Oroszország ellen. — A tőkésosztály „szent háború”-ra készül a tanácsköztársaság ellen. — Franciaország vasgyűrűt von körénk szomszédainkból. — Lengyelország és Románia katonai egyezményt kötöttek a proletárhaza ellen. — Anglia flottabázist épít Romániában és Finnországban: vajjon miért? — Csehszlovákiát is bevonták ellenségeink láncolatába. — A francia flotta rendelkezésére áll Lengyelországnak, ha az megtámadja a szovjetet.

Sztalin és bizalmasai állandóan azt hirdetik, hogy a kapitalista Európa és a kommunista Oroszország háborúja elkerülhetetlen.

Nemrégiben egy moszkvai gyűlésen Sztalin ilyen kijelentéseket tett:

— Akadnak olyanok, akik lehetségesnek tartják, hogy mi forradalmi külpolitikát üzünk és Nyugateurópa ezért kezét csokoljon nekünk. Az ilyeneknek semmi közük a mi pártunkhoz. Mi olyasvalamit tervezünk, aminek sikere fölforgatná a világot.

Az egész orosz nép egy hadsereg (?)

A szovjet vezetők azt jósolgták, hogy a mostani gazdasági válság mindenütt politikai válságra fog vezetni és kielestíti minden polgári országban a társadalmi ellentéteket. Szerintük a felső és a középosztályok mindenütt a fasizmusban fogják keresni a megoldást, a munkásosztályok pedig egyre forradalmibbabbak lesznek. A polgári kormányok végső ütőkártyája — mondják — egy külháború lesz, hogy az otthoni és a gyarmati viszályokat megszüntessék és ez a külháború, bármiféle jogcímen is, a szovjet, mint a világ nyugtalanságának főfészke ellen fog fordulni.

Az öt éves terv is a szovjet háborús előkészületeit szolgálta és szolgálja. A szovjet főképp abban látja háborús győzelmének biztosítékát, hogy militarizálja az egész lakosságot, tehát háború esetén nemcsak a fegyverben álló

katonaságra számíthat. Európa naïv pacifistái — és a mi Moszkva felé dühítő „szélsőbaloldali” intellektuálisaink — okulhatnának Tobenkin cikkének azon a megállapításán, hogy Szovjetország lakosságát, iparát és egész gondolkodását militarizálják a vörös vezérek, aminek az a következménye, hogy

Oroszországban minden ép ember katoná, minden gyár egy arzenál, minden parasztkunyhó egy erődítmény.

A vörös hadsereg létszáma 560.000, tehát egyharmada a volt cári hadsereg létszámának. Ez azt jelenti, hogy hivatalosan csak minden 240 lakosra jut egy katona, ami ugyancsak elenyésző arány ahhoz képest, hogy Lengyelországban nyolcvan lakosra jut egy katona. Franciaországban pedig hatvanra. De egy magasállású moszkvai szovjetbiztost erre vonatkozóan azt mondta a cikkírónak:

— „A vörös hadsereg nem katonák, hanem csak tisztek, parancsnokok hadserege. A szovjetkatonaság tulajdonképpen az egész orosz nép.”

Es ez nem volt csak afféle frázis. Tény az, hogy Szovjetország minden polgára valamiféle összefüggésben van a katonai tudományokkal és háborús szükségletekkel:

hatvanmillió 17 éven aluli iskolásgyermekek részesül katonai kiképzésben.

Az egyetemek egyuttal hadiiskolák, a sport is teljesen militarizálódott. Az ugynevezett komzomolokban ötmillió kommunista ifjút — 16 évestől 23 évesig — oktatnak különböző katonai feladatokra. A nők sem jelentenek kivételt: kétmillió nőt képeztek ki arra, hogy háború esetén a férfiakat helyettesítsék a mezőgazdaságban, az iparban, a kereskedelemben, a városi adminisztrációban. Kétszázötvenezer nőt rendes hadiszolgálatra képeztek ki és 1930-ban ötven nőt engedtek a magasabb katonai akadémiákra. A hadi aviatikát óriási költségekkel fejlesztették és fejlesztik, százezer embert külön a kémiai és gázháborúra képeztek ki s a legjellemzőbb, hogy még a parasztok csizmái is katonai típusra készülnek.

Ime: néhány komoly pontos adat arról, hogyan is fest Szovjetország eszményi békevágya, világnézeti pacifizmusa. Vajjon mit szólnak ehhez a mi pacifistáink?

Bosszút áll az élet

Paul Bourget regénye.

Kováts. S. János fordítása

25.

Nem szándéksom neked hitvédő beszédet szerkeszteni. Meg foglak tehát kimélni annak az értelmi drámának az elbeszélésétől, amely az érzelmi dráma fölé kezdett kerekedni; amelynek epizódjait most már ismered. Három év telt el, ez idő alatt. Miközben afrikai működésemet folytattam, módot leltem arra, hogy több hittudományi és történelmi munkára tegyek szert, amelyekből sorról-sorra, évről-évre épültem. — ez a helyes kifejezés. — addig a napig, míg találkozásom egy szenttel és vértanúval le nem térdeltem Krisztus képe előtt, „aki kitarja karjait, hogy minden embert magához öleljen, magához szoritson, magához hívjon.” Ezek saját szavai ama kép festőjének, aki nem más, mint maga az a szent, az a vértanú. Már említetted a nevét Foucauld Atyának. — akinek csodálni való életét olvashattad René Bazin írásából. — a kiváló huszártisztnak, akit Saumur-ben ismertem meg, aki oly élénk, oly szabadszájú volt erkölcsben, beszédben egyaránt és jó lábbon volt Morés-szel, az egykori Vallombrosával. Micsoda ellentét mindkettőjük szerencsétlen halála és az akkori tivornyák közt, amelyek közül egyikre-másikra engem is meghívtak, jóllehet három-négy évvel fiatalabb voltam náluk! Ép abban a időpontban léptem be a katonai nevelőintézetbe, amikor ők onnan kijöttek. Azóta hallottam Charles de Foucauld megtéréséről, a trappisták közé lépéséről, keleti utazásáról, visszatéréséről, s mikor pappá szentelték, letelepedéséről Berri-Abbés-ben, abban a pálmás oázisban, amelyet a Szaura öntöz; az a folyó, amelynek vize ré-

szint a Figuig hegységéből, részint a marokkói nagy Atlasz-hegységéből ereszkedik le.

— Colomb-Béchar-ba indulsz? — szölt hozzám Laperrine, akit néhány hete neveztek ki századfőnökké és a saharai oázisok főparancsnokává. — Akkor menj el egészen Beni-Abbés-ig és látogasd meg Foucauld Atyát s add át üdvözlömetem.

Lelkesen festepte le előttem az apostolt, aki az evangéliumot jött hirdetni a saharai sivatag kőzépébe; mégpedig oly népekhez, amelyek színét se látták papnak. Átesvén a válságon, elképzeltetted, milyen kíváncsisággal fogott el, mikor átkeltem a Colomb-Béchar és Iglí, majd Sidi-Abbés pálmásai közt magasodó sivatagi emelkedéseken. Ujra meg újra látom magamat, amint megérkezem a remetetanyára; a földből és agyagtéglából épített viskócsoporthoz; és amint kopogtatok a kerítés ajtaján és megpillantom a pátert övvel szoritott rózsafüzéres fehér gundurahban. Piros posztóból való szív volt a mellén és a szív fölött kereszt. A néhai saumuri világi mezit-lábra húzott sarút viselt. Fején szemellenző nélküli sapka volt, hátul a nyakszirtre fehér szövet csüngött le. De ami még szembeötölőbb volt azon az előkelő tartású aszkétán: most is emlékszem, a szeme volt, valami kimondhatatlan lelki nyugalmat és szenvedélyt egyaránt kifejező szent.

— Már vártam önre. — szölt hozzám egyszerűen s kezet nyújtott felém. — Laperrine hírül adta látogatását a méltatlan papnál, aki még nem felejtette el önt.

Es mindjárt hozzáfűzte:

— Tudom, kemény megpróbáltatáson esett át, s tudom azt is, hogy keresi-kutatja, hol van rá az orvososság. Itt meg fogja találni.

Rámutatott egy kicsi épületre, vastag gerendákból összerótt vízszintes tetejűre, amelyet palmaágak fonadéka védett.

— Az ott a kápolna. Menjünk be.

Szeliden befelé vont s én engedelmességgel. Az oltáron égő méces jelezte az Oltári Szentség jelenlétét. Letérdeplés közben megfogta a karomat és vele együtt én is letérdeletem. Mikor imádsága végeztével felállt, arca mintegy átváltozott és elvezetett újra a szegényes viskóhoz, amely lakásául szolgált:

— Most pedig, — szölt és helytel kinált meg az egyik faszámolyon; ezek a faszámolyok voltak egyetlen bútorai a szobának, — most pedig beszélgethetünk.

Sohasem tudjuk meg, mit ismernek mások a mi multunkból, — mondtam volt neked elbeszélésem elején, amely hosszabbra nyúlt, mintsem vártam. De vége felé járok. A Foucauld atya részéről való fogadtatás igazolta, hogy két tény felől értesült már, holott azokról senkinek sem még sejtősen sem szóltam: Denise családja és az én vallási aggályaim felől. Kitől értesülhetett? Néha a legutolsó mondások a legigazabbak. Uton-útfélen mondogatják, hogy a hadsereg nagy család. A mondás igaz abban az értelemben, hogy a helyi környezetek érdeklődését. Valamennyi ezredben mindegyikünknek vannak bajtársai, akik kérdezősködnek felőlünk a mi állomáshelyünkről újonnan jöttektől. Válásom, elutazásom, Denise új férjhez menetele Félixhez, mindez bizonyos legendakört alkotott körém. Ez persze utánam jött Afrikába is. Másrészt magatartásom a missziós atyáktól megtérített katonáimmal szemben, az algiri kat. könyvesboltban folytonos vallásos könyvvásárlásaim, hosszas templomlátogatásaim, pár társalgásom Laperrine-nel, megannyi alap volt arra, hogy a Beni-Abbés-beli remete megejtse az Egyházba való végleges visszatérési szándékomat. Idáig jutottam.

(Folyt. köv.)

SPORT

A Magyarország-Románia közötti hölgy tenniszversenyben Magyarország győzött

Eredmény: 10:0 a magyarok javára

Szombaton és vasárnap óriási érdeklődés mellett pergett le Nagyváradon az N. S. E. muzeumkerti Center-Courtján a Magyarország és Románia közötti hölgy-tennisz-mérkőzés. A párok kivételesen nem sorsolás, hanem erőviszonyok szerint kerültek szembe egymással.

A romániai hölgyjátékosok egytől-egyig szép teljesítményt produkáltak és minden egyes pontért intenzív küzdelem fejlődött ki a két ország versenyzői között. A rutinitább magyar játékosokkal szemben azonban mégsem bírtak jelentékeny eredményt elérni és így a mérkőzés a magyar csapat győzelmével végződött.

Részletes eredmények a következők: Demkó Eszter (Magyarország) — Aszlán Baba (Románia) 6:3, 11:9. Baumgarten Magda (Magyarország) — Liszka Mancsi (Románia) 6:4, 6:0. Paksy Józsefné (Magyarország) — Somogyi Klári (Románia) 6:2, 6:3. Dr. Schröder Lászlóné (Magyarország) — Zizovits Lenke (Románia) 0:6, 7:5, 6:3. Baumgarten-Demkó-Liszka-Aszlán 6:2, 6:0. Schröderné-Paksyné-Zizovits-Somogyi 6:4, 6:4. A verseny sorsa itt már eldőlt, a magyar csapat győzelmével zárta a román Tennis Szövetség nevében, beszéd kíséretében a pályán átnyújtotta a nemzeti szalaggal díszített éremkoszorút a magyar csapat tagjainak.

A nagyváradai Kolping győzelme Margittán

(Bajnoki mérkőzés)

Julius 10-én Margittán játszott a Nagyváradai Kolping Sportegylet labdarúgó csapata, az ottani Victoria nevű futballcsapattal. A Kolping fiúk Rónai Ferenc vezetésével mentek Margittára a következő összeállításban: Szűcs, Szokolszky, Galamb, Féth, Domján, Rákssy, Benzecze, Vékony, Szilágyi, Váradi, Malozsák, Kapuválasztásnál a Kolping első félidőben nappal szemben játszik. Mérkőzés kezdetén a Kolping támad, de a 10-ik percben Margitta ragadja magához a vezetést, olyan nagy szerencséjével, hogy 5 pernyi idő alatt egymásután 3 védhetetlen gólt helyez a Kolping kapujába. A végzetes balszerencse után a Kolping is irtozatos iramba kezd, valósággal kapuhoz szegezi a margittai játékosokat, de a csatársor gólképzetlensége és tehetetlensége miatt első félidőben még a becsületgólt sem tudják megszerezni. Félidő 0:3.

Második félidőben a Victoria kezdi az offenzívát, majd a Kolping veszi át a támadást, melynek eredménye a Szilágyi első gólja. 3:1. Ujrakezdés után teljes lendülettel támadnak a Kolping-fiúk s a 20-ik percben Malozsák a második góllal szépít az eredményen. 3:2. A margittai csapat teljesen összeroppan. Fülénybe kerül a Kolping. Vékony a 30-ik percben berugja az egyenlítő gólt 3:3, míg a 38-ik percben Benzecze góljával győznek a Kolping-ifuk 4:3. A hátralevő hét perc is a Kolping csapaté. E mérkőzés nagy szenzációja a margittai csapat szerencséje, mellyel 5 perc alatt 3 gólt tudott lőni. A Kolping csapaton meglátszott Rónai mesteri munkája, mert lapos labdaadásával és összjátékával az ellenfél nagy előnye dacára is kitudta csikarni a győzelmet. Szabados Ernő hozzáértéssel és ügyesen kezében tartotta a már elfajuló mérkőzést.

Albu és Robe a Venusba igazoltatják magukat. Az aradi Gloria CFR válogatott játékosa, Albu a bukaresti Venusba való leigazolását kérte. Ugyancsak a Venusban fog játszani Robe is.

Ezután a verseny tovább folyt. Paksy-Aszlán 6:4, 6:2. Schröderné-Liszka 6:1, 6:0. Utoljára a Baumgarten-Zizovits és Demkó-Somogyi-párok kerülnek szembe egymással. Zizovits Lenke erősen küzd, hogy a román válogatott részére legalább egy pontot megszerezzen. Pompás játékkal valósággal frappirozza ellenfelét és az első szettet 6:0 arányban nyeri. A második szettnél azonban már 6:1 arányban Baumgarten győz és 6:2 arányban 6 nyeri a harmadik szettet is.

A másik pályán ezalatt Somogyi Klári mérkőzik Demkó Eszterrel. Egymást követik a szebbnél-szebb menetek és az első szettet Demkó 6:4 arányban csak kemény küzdelem után szerzi meg. Somogyi ezután szenzációs játékot produkál. A közönség szinte lélekzetvisszafojtva figyeli a meglepően szép ütéseket. A román bajnoknő fölényben van és erejét, fejlődőképességét megmutatva 6:1 arányban nyeri a második szettet. A harmadiknál azonban Demkó ismét egyenlít és végül is biztos tudással 6:2 arányban megszerzi a magyar csapat részére az utolsó győzelmet is.

Meg kell állapítanunk, hogy a romániai hölgy-játékosok szép formát mutattak és megnyilvánuló tehetségük, fejlődőképességük biztató reményt nyújt a jövőre nézve.

A Rapid fölényesen megverte a temesvári Ripensliát. Rapid-Ripensia 3:1 (2:0). Mindössze két mérkőzés lejátszására jött Romániába a Rapid. Első mérkőzését már lejátszotta nagy sikerrel. A bécsi csapatot nagy lelkesedéssel és ünnepléssel fogadták, melyre rá is szolgált. Voltak idők, amikor a Ripensia egyáltalán nem jutott labdához. A mérkőzés 70. percétől kezdve a Rapid 10 emberrel játszott és mégis állandóan fölényben volt. A Rapid gólvői Kaburek és Seifert, a Ripensia becsületgólját Ciolac lőtte. Ez a vereség annál súlyosabb, mert a Ripensia házbirója erősen kedvelte a temesvári csapatnak.

Szekelyudvarhely és Dicsőszentmárton tenniszversenye. Dicsőszentmártonból jelentik: Igen érdekesnek ígérkező városközi tenniszmérkőzést rendeznek vasárnap a dicsői üvegyár sporttelepén Udvarhely és Dicső legjobb játékosai: Asztalos Kálmán, Csiki Endre, Florian Karola, Florian László, dr. Szabó és dr. Szabóné Udvarhelyről. Dicsőt a következők képviselik: Antalné, Bachné, Csepreghy, Farkas Ernő, Farkas Gábor, Gyulai, Kovácsy és Szűcs. Tenniszverseny után futballmeccs lesz, melyen az udvarhelyi Hargita méri össze erejét az üvegyári Stiela csapattal. A sportünnepély keretében avatják fel a „Stiela” díszszőlőjét. A verseny délutánján az üvegyári autóbuzsok díjmentesen szállítják a közönséget a városból az üvegyári sporttelepre.

Magyar Sándor óceánrepülő repülőgépen viszi az öttusázókat Los-Angelesbe. A newyorki magyar olimpiákonak szenzációja van. Magyar Sándor óceánrepülő, aki mint navigátor annakidején Endresszel átrepülte az óceánt, ajánlatot tett, hogy a magyar öttusázókat repülőgépen elviszi Los-Angelesbe.

Tenniszcikkek és hurozás! Footballfelszerelések!

Lerakat:

Schuster Emil sportüzletben Cluj. Arjegyzék ingyen!

A Vénus lett Románia bajnoksapata. Vasárnap délután 3500 főnyi tömeg előtt dőlt el Románia futballbajnoksága. A két rivális a bukaresti Vénus és a resicai UDR csapata volt. Végeredmény 3:0 (1:0) a Vénus javára. A három gólt a Valcov fivérek lőtték. Dr. Morár nagy szakértelemmel vezette le a mérkőzést.

Juventus-Slavia 2:0. A Középeurópai Kupamérkőzés botrányba fulladt Torinóban. A Ferencvárost verő Juventus saját pályáján alighanem ugyanolyan súlyos vereséget mér a Sláviára, mint a Ferencvárosra, ha a botrány ki nem tör. Az olaszok már két gólla vezettek, amikor a közönség berontott a pályára és ütlegetni kezdte a cseh játékosokat. Második félidő lejátszására a csehek nem voltak hajlandók.

Magyarország víziló csapatának nagy győzelme Newyorkban. Magyarország vízilócsapata szombaton játszott első amerikai mérkőzését Newyorkban 15.000 főnyi közönség előtt. A magyar uszók rendkívül biztos és gyors játékkal valósággal elseperték az amerikaiakat. Német 5, Ke 1:2, Halassy és Bozsi 1—1 gólt dobtak.

Newyorkból jelentik: A hétfői olimpiai versenyen a 100 yardos uszásban első lett Bárány, 54.2 mp.-cel. Második: Kajác 54.6 mp. Harmadik: Spence 55.6 mp. Tompson, Amerika titkos favoritja a 100 yardos gyorsuszás olimpiai bajnokságára csak negyediknek tudott beuszni. Az 1000 yardos uszásnál első Ruddy, 12 perc 23.4 mp. Második Halasi 12 p. 23.4 mp. Víziló mérkőzésnél a magyar csapat—newyorki kombinált 13:0 (7:0).

Belföldi eredmények:

Arad: Gloria—CFR (Bukarest) 1:1 (1:0).

Olimpia—CFR (Bukarest) 5:2 (3:1).

Nagyvárad: NAC „csikók”—Makkabea 4:0 (0:0). Kolping „csikók”—Biharpüspöki Kolping 2:2 (1:0). Testvériség—Törekvés (Szalonta) 7:2. CFR—PTT (Bajnoki) 0:0.

Külföldi eredmények:

Norrköping: Admira—Kamraterna 3:2 (1:1).

Sundswall: Nicholson—Kvikenborg 3:0.

Eindhoven: III. ker., Budai 11, Nemzeti vegyes—Eindhoven és PSV vegyes 4:2 (2:1).

Utrecht: III. ker., Budai 11, Nemzeti vegyes—Velox 7:0 (3:0).

Poprád: Nemzeti—Poprádi FC 10:2 (4:0).

Szombathely: MAV—Szombathelyi FC 5:1

SZINHÁZ

HETI MUSOR:

Nagyvárad

Kedd, szerda fél hat, fél 8 és 10 óra: **Malek, mint Casanova.**

Csütörtöktől kezdve: **Nyugati vándorok, hangosfilmszenzáció!**

Kolozsvár

Kedd: **Szász Endre jubileumi estje.**

Brassó

Kedd: **Vihar a Balatonon.** Operette ujdonság először! Poór Lili, Neményi Lili, Kiss Manyi, Ihász Aladár, Tompa Béla, Selmei Mihály, Putnik Bálint fellépése. Olcsó helyárral!

Szerda: **„Illuszió vakáció.”** Bajor Gizi és Cs. Aczél Anna, a budapesti Nemzeti Színház örökös tagjainak vendégjátéka. Mérsékelt emelt helyárral.

Csütörtökön: **„Porcellán.”** Bajor Gizi és Cs. Aczél Ilona második fellépése. Mérsékelt emelt helyárral.

Péntek: **„Azra”** Bajor Gizi bucsufellépése. Mérsékelt emelt helyárral.

Szombaton délután 5 óra: **gyermek előadás, nagyon olcsó, mozihelyárral: Piroska és a farkas.** Gyermek operette.

Temesvár (Nyári-szinkör)

Kedden este 10 óra: **Tűzmadár.**

Szerdán este 10 óra: **Okos mama.**

Csütörtök este 10 óra: **Maya.**

Péntek este 10 óra: **Ballarina.**

Szombat és vasárnap este 10 óra: **Völegnyem a gazember.**

A jövő hét szenzációja: **A régi orfeum,**

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. Allástkeresőknek 33 százalék kedvezmény.

Házasság

Rom. kat. 26 éves kereskedő, ki némi készpénzzel rendelkezik, nőstülét utján otthont keres. Ajánlatokat „Első kísérlet” jellegre a kiadó továbbítja.

Levelezés

„Kölcsönös megértés” jellegű levele van. Kérjük átvenni.

Rom. katolikus tisztviselő keresi csakis rom. kat. idősebb férfi ismerettségét. Komoly jellegre a kiadóba.

Lakás

Garçon lakás Két üres uccai szoba, előszoba, bejárattal azonnal kiadó. Str. Moldova (Kálvária-u.) 18.

Négyszobás, fürdőszobás komplett lakás kiadó. Str. Schubert Ferenc 2.

Kiadó kétszobás modern lakás Körös-u. 15. sz.

Kiadó üzlethelyiség Főúton 7/a. (Rapid)

Kétszobás, alkovos lakás július vagy augusztus elsejére kiadó. Berkovics Ferenc-u. 38.

Különbejárati butorozott szoba teljes ellátással vagy anélkül kiadó. Ujközép-ucca 31.

Alkalmazás

Középkorú nő, vidékre is elmenne, háztartás vezetésére ajánkozik. „Megbízható” jellegre ajánlatok a kiadóba kéretnek.

Feltétlenül megbízható, intelligens leány ajánkozik bejárónőnek vagy más foglalkozásra a délelőtti órákban. Cim: Szigligeti-ucca 12. szám.

Kiszolgáló tanulóleány felvételek „Rapid” férfivárat áruházban. Bul. Reg. Ferdinand 7.

Háromszobás, uccai lakás augusztus 1-re kiadó. Pál-ucca 4.

Ha kiváló, finom és teljesen tisztán készült egészséges süteményeket, kalácsokat és mindenfajta újdonságokat óhajt élvezni, úgy vásároljon a

KATONA sütőde

fő- és fióküzleteiből. Cluj—Kolozsvár.

Főüzlet: Calea Victoriei 14. — Fióküzletek: I. Str. Memorandului 20. II. Cal. Reg. Ferdinand 52. III. Str. Regina Maria 27. — Lerakatok: Strada Universității 2, Str. Nic. Iorga 10. Calea Motilor 27. Str. Reg. Ferdinand 77.

Asszonyok öröme és kincse Megjelent a dr. Szentpéteryé által írt „Az Én Szakácskönyvem” című szakácsművészeti könyv IV.-ik bővített kiadásban, 380 oldal terjedelemben; a mű 200 drb. igen szép szemléltető képpel van illusztrálva. Az utolsó évszázadban a legnagyobb és legtekélyesebb szakácsművészeti könyv ez. Minden háziasszony örömmel veheti kezébe ezt a nagyszerű segítő társat, mert 1000 drb. könnyű stílusban megírt recepten közli a modern szakácsművészet termékeinek leírását: Levesek, sütek, tészták, befőttek stb. készítését. Bővebben foglalkozik a polgári háztartások étrendjével és a befőzés művészetével stb. A Szakácskönyv ára diszkótesben 150 lei, füzve 125 lei. — Kapható az „Erdélyi Lapok” könyvosztályában és Füssy József kiadónál, Tordán.

Adás-vétel

Harzi kanarik és más éneklőmadarak együttesen olcsón eladók. Nevorrátné Kath. Kör.

1.2-1¹/₂-2 Hp villanymotort megvételre keresek Bozsák, str. Dim Cante-mir 57

Mézttermelőktől mézre ajánlatot kérek. Joo Lajos fűszerüzlet. Körös-u. 24.

Vennék 1-2 holdas jó karban levő szőlőt. Szilágyi György Nagyváradi, Halász-u. 12.

Különlétele

Ha jó, tartos és olcsó cipőt akar rendelésre, keressen fel Piheni cipész-mestert, ahol javítások is legolcsóbb árban készülnek. Uri-u. 24

Románul tanulna 4 képzős leány. Magyar-u. 27 Lakatos

Bármily mennyiségű cinket veszünk. Ugyanott tanuló felvétetik. Florenza mérleggyár Oradea,

Keresek 30 ezer lejt első helyi betáblázásra, magas kamatot fizetek. Cim Szent László-tér, Kishidő Ujságkioszk.

Mindennemű kézimunkát olcsón vállalom. Gob-lein, kelim, file, géphímzés stb. és gobleinfestést is olcsón készítek. Pra-porgescu 12. Madarász-telep.

Tartósságban és olcsóságban vezet a Golf borotvapenge. Gyári lerakat: Havranek kefe-, fésű- és gyermek játék-üzletében Oradea, Reg. Ferdinand-ut, Apolló-épület

Uri család szeretetteljes, örökös otthont nyújt. Idősebb uri embernek vagy nőnek, ki egy gyönyörű kuria megvételéhez 120-150 ezer lei-vel hozzájárul. „Biztosítható” jellegű leveleket a kiadóba kérek.

A nagyváradi „Szent László”-nyomdában kapható iskolai nyomtatványok:

1. Protocolul de înscriere — — drb. L 3.-
- 2.a) Dovadă — — — — — drb. L 0.50
- 2.b) Declarație — — — — — drb. L 0.20
- 2.c) Adeverința — — — — — drb. L 0.20
3. Reg. de prezentă rom. és rom. magy. szöveg. el. isk. részére — — drb. L 1.50
4. Reg. de prezentă rom. szöveg. el. isk. részére — — — — — drb. L 2.50
5. Reg. de prezentă óvoda részére rom. szöveg — — — — — drb. L 3.-
6. Reg. de absente și clasificare óvoda részére — — — — — drb. L 3.-
7. Reg. de absente și clasificare el. isk. részére rom. magy. szöveg. drb. L 4.-
8. Reg. de absente și clasificare el. isk. részére rom. szöveggel — — drb. L 2.50
9. Reg. de prezentă középisk. rész. rom. szöveg — — — — — drb. L 2.50
10. Materia lectiei középisk. rész. — — drb. L 2.50
11. Catalogul clasei középisk. rész. drb. L 2.50
12. Matricula rom. magy. szöveg. elemi isk. részére — — — — — drb. L 2.50
13. Matricula rom. szöveg. — — — — — drb. L 2.-
14. Bugetul scolar el. isk. rész — — drb. L 3.-
- 15.a) Matricula scolară középisk. rész. (Ministerul Instr. felirással) drb. L 1.25
- 15.b) Matricula scolară középisk. részére drb. L 1.25
- 16.a) Testimonia scolar el. isk. rész. drb. L 1.25
- 16.b) Certificat scolar rom. szöveg. elemi iskola részére — — — — — drb. L 1.25
17. Statul personal — — — — — drb. L 6.-
18. Stat personal — — — — — drb. L 4.-
19. Adeverința — — — — — drb. L 1.-
- 19.b) Act de angajament — — — — — drb. L 3.-
20. Iskolai évváró jelentés (újabb összeállítás) el. isk. rész. — drb. L 3.-

Török Árpád mé-száros

CLUJ-KOLOZSVAR
Regele Ferdinand-ut 104. — Telefon: 565.
Naponta friss husneműket és felvágottakat a legjobb minőségben kaphatók.

Puha-ólmot

állandóan vásárol
a Szent László-nyomda
Strada Regele Carol No. 5.

Most jelent meg a

Katholikus Lexikon

II. kötete P. Bangha Béla szerkesztésében

magyar katolikus kulturális életnek ragyogó megnyilatkozása. A magyar könyvpiac igazi büszkesége. Ilyen típusu, ilyen sokoldalú Katholikus Lexikon, mely így egyesítene a tudományos értéket a gyakorlati kezelhetőséggel, az alaposággal és egyetemeséget a közérthetőséggel, még a művelt külföldön sincsen.

Erdély területén megrendelhető az

„ERDELYI LAPOK” kiadóhivatalánál

Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

A teljes mű 4 kötetből áll, melynek ára A) kiadás szép vászonkötésben 2500 Lei. B) kiadás félbőr-kötés (bőrsarok) illusztrációkkal 3.750 Lei. C) bibliai kiadás, számos műmelléklettel 8.750. — Mindhárom kiadás a legfinomabb angol papíron. — Kapható részletfizetésre is. — Készpénzfizetés esetén 10 százalék cassacon-tot nyújtunk.

Szabadalmi törvény

magyar kiadás, kapcsolatban a nemzetközi egyezményrel, ára 50 lej előre fizetve.
Vass A. szabadalmi ügyvivő Cluj, strada Gen. Poetas 31.

Kereskedőjétől kérjen

Crypton

zseblámpa-elemet,
mert ez a legjobb és legtartósabb elem.

Jó és pontos kiszolgálás, szolid árak

Dombi József

borbélyüzletében. — Cluj—Kolozsvár,
Piața St. cel Mare.

HYPEROL SZÁJVIZTABLETTA

ideális száj- és toroköblögető!

A jókönyv — jóbarát!

Az „Erdélyi Lapok” KULTURKÖNYVTÁRA

ALKALMI ÁRAK:

Bangha Béla S. J.: Nagy kérdések utján 70 old. füzve lei 35, kötve — — — — —	50
Bangha Béla S. J.: Istenhit és Istentagadás 250 oldal — — — — —	80
Bangha Béla S. J.: Jézus Istenségének bizonyítékai 256 old. fve lei 80, kötve — — — — —	95
Bangha Béla S. J.: A katolikus egyház krisztusi eredete 265 old. füzve lei 80, kötve — — — — —	95
Várady L. Árpád: Szociális irányelvek — — — — —	50
Olasz Péter S. J.: Világproblémák és a modern természettudomány — — — — —	50
Müller Lajos S. J.: A római index — — — — —	65
Bangha Béla S. J.: A jezsuita-rend és ellen-ségei — — — — —	80
Bangha Béla S. J.: Jellemrajzok a katolikus egyház életéből füzve lei 100, kötve — — — — —	110
Bangha Béla S. J.: Amerikai missziós kör-utam — — — — —	40
Szerafini Blanka: Lola naplója lei 20, di-szes füzésben — — — — —	30
Jean de la Brette: A kisérő árny — — — — —	90
Paul Bourget: Szemkőzt a halállal — — — — —	65
Carroll Richard S. J.: Diákvilág — — — — —	50
Coloma Luis S. J.: Lappáliák 287 old. — — — — —	97
Pierre l'Ermite: A vénleány 176 old. — — — — —	80
Bangha Béla S. J.: Római levelek — — — — —	60
Guadalupe: (Mexikói regény) füzve lei 195, kötve — — — — —	240
Fr. Spirágó: Felnöttek Katekizmus I—III. kötet 1200 old. füzve lei 450, kötve — — — — —	550
Evmard Dr. Scheffler János: Az isteni nagy szentség, amatőr kötés 320 oldal — — — — —	80
Ióth József: Ime az Ur szolgálóleánya (ima-könyv és oktatókönyv) — — — — —	30
Colosseum vértanui (regény 460 old.) — — — — —	80
Dr. Walter: Napsugarak I. rész lei 60, II. rész lei 50, III. rész — — — — —	60
Pálffy: Szent Paskál élete — — — — —	135
Pálffy: Szent Klára élete — — — — —	120
Pálffy: Szent Antal élete — — — — —	90
Pálffy: Szent Erzsébet Asszony — — — — —	25

(Vidéki olvasóinktól a feltüntetett áron felül még 10 lej beküldését kérjük.)

Fenti könyvek kaphatók:

az „Erdélyi Lapok” kiadóhivatalában
Oradea, Reg. Carol II. 5. Kath. Kör cimen